

Saulėta, dieną 80°, naktį 70°;
Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:28;

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress — Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 21 d., 1971 m.

Kaina 15c

PABEGO AUKŠTAS SOVIETŲ PAREIGŪNAS?

NEPAPRASTA SUOMIŲ "PROVOKACIJA"

Sovietų nepaprastą jautrumą Baltijos valstybių padėties iš-
kėto reikalu žymi įdomus įvykis Suomijoje. Žinomas suomių
dienraštis "Uusi Suomi" (Naujoji Suomija) š. m. balandžio 25 d.
paskelbė užsienio reikalų žinovo pavarde nepasirašytą straipsnį
apie Estiją. Autorius nurodė, dabartinę Estijos padėtį, priminęs,
kad laisvosios Estijos bei kitų Baltijos valstybių paskirti diplo-
matai tebedirba visoje eilėje Vakarų pasaulio valstybių.

Rusų reakcijos neteko ilgai
laukti. Į laikraštį su protestu
kreipėsi ligšiolinis Sovietų Są-
jungos ambasadorius Helsinky
(jį neseniai pakeitė iš Stock-
holmo atkeltas Svedijoje buvęs
ambasadorius). Sovietai paži-
mėjo, kad tokiais straipsniais
kenkiama geriems Rusijos ir
Suomijos santykiams.

Sovietų atsakymas apie "ne-
tiesą" buvo ne tik paskelbtas
Suomijos komunistų laikraštyje,
bet, jo atspaudas, per išsita-
pusią, įdėtas, rusams pagėdavus,
ir Estijos laikraščiuose. Savo
nuomonę pareiškė ir Suomijos
užsienio reik. ministras Karja-
lainen. Jis teigė: "Uusi Suomi"
pasirodęs straipsnis — "neteis-
ingas", bet Suomijos vyriausybė,
būdama demokratinė, negali
savo spaudos varžyti.

Įvykis aiškiai liudija — so-
vietų vyriausybė susijaudinusi...
Šiuo metu dar nežinoma toles-
nė "incidento" eiga.

Kad straipsnis suomių dien-
rašty laikomas, Maskvos akimis,
"provokaciniu", nes jis skaito-
tojams atskleidęs Baltijos kraš-
tų likimą, išsivėjęs ir kt.,
liudija Tass agentūros išsuntin-
tą komentarą. "Komi. Tie-
sa" Vilniuje jį įdėjo gegužės 15
d. numerį. Nurodoma, jog suo-
mių dienraštis "Uusi Suomi" iš-
spausdinęs "provokacinę antita-
rybinį straipsnį, kuriame prie-
šingai visų žinioms istori-
niam faktams grubiai iškrai-
poma tarybinių Pabaltijo kraš-
tų respublikų padėtis. Minėtos
provokacinio išpuolio tikslas aiš-
kus, pakenkti sėkmingai besivy-
stantiems TSRS ir Suomijos ge-
ros kaimynystės santykiams, ku-
rie, matyti, nepatinka kai ku-
riems Suomijos ir užsienio re-
akciniam sluoksniams".

Taigi, kai kalbama apie pro-
vokacijas ir dar Suomijoje, tai
tik įrodo, kaip pikta reaguoja
rusai. Bet, naudinga ir skaity-
tojams Lietuvoje: patirta, kad
priversta būti "draugiška" ir
neutrūs Suomijos valstybė vis
dėlto dar turi gyventojų sluok-
nius, kurie gerai supranta Bal-
tijos tautų padėtį ir ją teisin-
gai įvertina. (E)

Uždare ligoninė "liaudies priešams"

Latviai Vakaruose patyrė,
kad komunistai Latvijoje šį pa-
vasarį likvidavo pagarsėjusią
Sarkankalns psichiatrinę ligoni-
nę Rygoje, kurioje pastaruoju
metu buvo "gydomi", komunistų
nepataisomais laikomi, pasiprie-
šinimo prieš režimą kovotojai,
visi tie, kurie komunistų laiko-
mi "liaudies priešais". Vakarų
gerbėjais, prieš režimą nukreip-
tus literatūros platintojais, ir
pan.

Tuo būdu į Sarkankalns ligo-
ninę 1970 ir 1971 metais buvo
patekę žydų kilmės Grisa Fei-
gin, karys, be to, savo metu pa-
siųmęs latvių kolchozo pirmi-
ninkas, bet vėliau patekęs į ne-
malonę, lenkų kilmės, Latvijo-
je užaugęs — J. Jachimovič ir
daugelis kitų. Šis buvo protes-

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Res-
publikonų partijos pirminin-
kas Robert Dole viešai apkal-
tino prezidentą Kennedį ir
Johnsoną vyriausybės, kurios
"astuonerius metus didino Viet-
namo karą ir apgadinėjo
žmones". NYT paskelbtai slap-
ti dokumentai parodysią, kas
įtraukė Ameriką į šį karą. Į šį
pareiškimą atsakydamas, Lar-
ry O'Brien, demokratų parti-
jos pirmininkas, pareiškė, kad
jo partija sveikintų visų doku-
mentų pilną paskelbimą. Res-
publikonai Pietryčių Azijoje
rėmė kiekvieną demokratų vy-
riausybės žingsnį, ypatingai
rėmęs — dabartinis presiden-
tas Nixonas.

SAIGONAS. — Komunistų
minovaidžiai apšaudė Da Nan-
gą, tačiau į amerikiečių bazę
nepataikė, sužeisdami keturis
civilius ir vieną užmušdami.

ROMA. — Italijoje prieš pu-
sant metus priimtas skrybių įsta-
tymas dar gali patekti į refe-
rendumą. Įstatymo priešinin-
kai surinko visoje Italijoje
apie pusantro milijono parašų,
kurie reikalauja referendumo.
Gyventojų atsisakymo Italijo-
je nebuvo jau nuo 1946 metų,
kada italai nubalsavo panai-
kinti monarchiją ir įsteigti res-
publiką.

SIDNEJUS. — Paskutinis
vaikas iš devynių gimusių jau
mirė. Brodriky šeima augina
dvi dukteris 4 ir 5 metų. Devy-
nių pagimdymas išgarsino šią
šeimą visame pasaulyje. Da-
bar šeima vėl tės normalų gy-
venimą.

ČIKAGOS. — Čikagietis Zei-
dan, 35 m., kuris buvo padėjęs
Civic Opera salę dvokiančią
bombą, kada ten koncertavo so-
vietų šokėjai ir dainininkai, bu-
vo nubaustas 85 dol. pabauda.

tavęs prieš sovietų invaziją Če-
koslovakijoje.
Sovietų pogrindžio leidinys
"Paskutinių įvykių kronika" 17-
je laidoje buvo paskelbęs, kad
š. m. vasario 17 d. buvusi suim-
ta žinoma latvė vertėja (iš pran-
cūzų k.), pašlijusios sveikatos,
Maija Silmāle. Kovo mėn. ji at-
sidūrusi Rygos klinikoje ir apie
įvykių plačiai rašė švedų spau-
da. Ji vėliau išvežta į vėžio li-
gų kliniką.

Tomis pačiomis žiniomis, to-
kiose "gydymo" įstaigose "ligo-
niam" naudojami dviejų rūšių
vaistai — nuodai. Pirmieji ma-
žiau pavojingi, tačiau palaužia
atsparumą. Kiti, paliečią kali-
nių dvasinę būklę, ypač sukelia
koncentracijos stoką. Manoma,
kad tokiais vaistais" apnuody-
tas, dabar laisvėje atsidūręs Ja-
chimovič.

Neabejojama, kad panašiai
gydomi "ligoniai" ir beprotna-
muose Vilniuje, Maskvoje, Ka-
zanėje bei kituose ne tik pačių
sovietų, bet ir jų pavergtų kraš-
tų vietovėse. (E)

Išlektė mažas raudonas knygeles su Mao Tse Tungo mintimis, Kinijos
kareiviai išeina iš politinio švietimo klases.

MIRĖ GARBĖS KONSULAS ANT. ŠALNA

BOSTONAS. — Širdies smūgį gavęs, Bostone staiga mirė
Lietuvos garbės konsulas Antanas Osvaldas Šalna (Shalna). Jis
buvo gimęs 1894 m. vasario 23 d. Scrantone, Pa. Lietuvos garbės
konsulu buvo nuo 1939 m. Buvo teisininkas, studento dienose
geras sportininkas, JAV kariuomenės karininkas, žinomas Bostono
ir Massachusetts valstijos veikėjas, advokatas, įvairių organiza-
cijų pirmininkas.

Antanas Šalna daug dirbo
keldamas Lietuvos vardą Ame-
rikoje. Nuo jaunų dienų buvo
SLA narys. Yra daug skaites
paskaitų, parašęs straipsnių,
daugiausia teisės klausimais.
Patirta, kad velionies žmo-
na Zuzana Šalnierė — Puišytė,
teisininkė, advokatė, sunkiai
serga. Velionis Antanas Šalna
laidojamas antradienį.

MADISONAS. — Wisconsin
presidėjo tarptautinė konferen-
cija svarstyti branduolinių ene-
rgijos klausimų. Dalyvauja 600
mokslininkų iš viso pasaulio.

WASHINGTONAS. — Sena-
to bankų komitetas svarsto
Lockheed lėktuvų bendrovės pra-
šymą paskolinti 250 milijonų
dolerių užbaigti lėktuvo "Tri-
star" statybas. Komitete liudi-
jo ir bendrovės darbininkai, sa-
kydami, kad be tos paskolos 30-
000 žmonių neteks darbo. Vie-
nu metu unijos atstovai susi-
kirtu su kitos unijos, dirbančios
McDonnell-Douglas įmonėje, at-
stovais. Jie sako, kad pinigų ne-
reikia skolinti, nes jų bendrovė
pastatys geresnį lėktuvą už
Lockheed. Kiti liudininkai sa-
ko, kad vyriausybė neturėtų
mokėti už blogą Lockheed va-
dovų planavimą ir privedimą
prie bankroto.

WALKEGANAS. — Miesto
sveikatos įstaiga įsakė uždary-
ti du paplūdimius, nes padi-
dėjęs vandenyje bakterijų kie-
kis yra pavojingas besimaui-
dantiems. Vandenį užteršė iš
North Shore Sanitary District
kanalizacijos išsimančios sru-
tos.

Vilniaus Filharmonijos ma-
žojoje salėje gegužės 4 d. įvy-
ko vakaras, skirtas Griego mu-
zikai. Jį atliko K. Kalinauskai-
tė, smuikininkė ir pianistas A.
Maceina. (E)

Kankina kunigus

Katalikų spaudos agentūros
(Kathpress) Vak. Vokietijoje
plačiai pakartojo "Elta-Press",
Romėje, žinią apie okup. Lietu-
vos 40 kunigų, rašto min. pir-
mininkui A. Kosyginui autorių
bei iniciatorių, nubaudimą —
beveik visi buvo perkelti į kitas
parapijas ar jiems buvo suvar-
žyta laisvė, o trys buvo patekę
"gydymo tikslais" į beprotnamį.

Vėliau patirta, kad penki lie-
tuviai dvasininkai, nubauti sun-
kiųjų darbų stovyklos bausme,
buvo paleisti. Jiems leista toliau
dirbti dvasininko luome, tačiau
jie buvo perkelti į mažas, Lie-
tuvos užkampy esančias parapi-
jas.

Vokiečių katalikų agentūros
nurodė ir į Vilkaviškio dekaną,
Konstantino Abraso, likimą. Jis
nebuvo pasirašęs rašto Kosygi-
nui, tačiau slaptosios policijos,
tardymo metu, jam buvo prikiš-
ta, jog jis įstaigą nepaįformavo
apie kunigų parašus. Abra-
sas buvo nubaustas, jį nukeliant
į tolimą Leipalingio parapiją. Ti-
kintieji surinko 1,100 parašų,
prašydami neiškelti kun. Abra-
so, bet prašymas nebuvo paten-
kintas.

"Amnesty International", ku-
rios būstinė — Londone, žinio-
mis, trys lietuviai kunigai dar
vis laikomi nervų ligų klinikoje.
Tai Tėvas marijonas, kun. An-
tanus Lesius, MIC, Tėvas Alek-
sanderas Markaitis ir kun. Anta-
nas Mitrika. Pirmieji du, dau-
gelį metų buvę priverčiamuo dar-
bo stovyklose Sibire, buvo su-
grąžinti Lietuvon ir... dabar tu-
ri būti "gydomi" beprotnamy-
Kun. Mitrika, "Amnesty Inter-
national" žiniomis, buvęs dau-
gelį kartų tardytas ir net muša-
mas. Jis taip pat perkeltas į
nervų kliniką Vilniuje. (E)

Kodekso straipsnis už teisybę

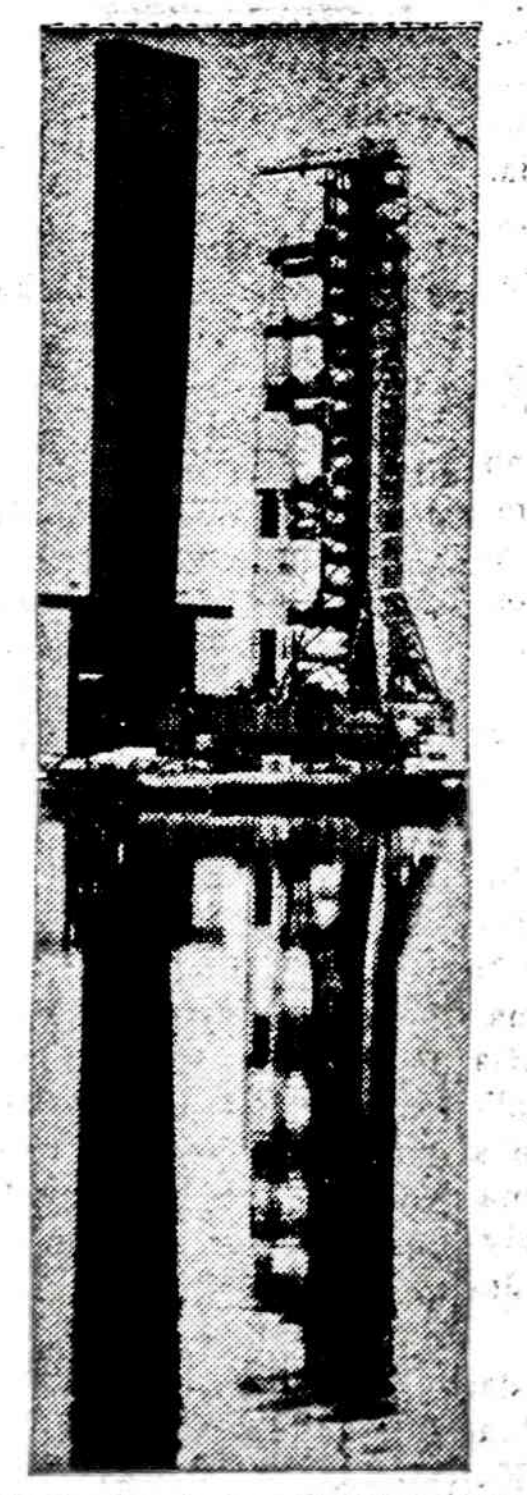
Rusijos Federacijos respubi-
kos Baudžiamojo kodekso 70-sis
straipsnis aptaria Komunistų
partijos normų pažeidimus, ku-
rie laikomi prieš socialinę tvar-
ką nukreiptais ar yra politiniais
nusikaltimais. Straipsnio turi-
nys:

"Agitacija ar propaganda pa-
kenkti ar silpninti sovietinei val-
džiai, arba atskiriems ypatingai
pavojingiems valstybiniais nu-
sikaltimams vykdyti; taip pat
tais pat tikslais skleidimas šmei-
žiančių prasmanymų, žeminan-
čių sovietinę valstybinę ir visuo-
meninę santvarką; platinimas,
gaminimas, ar laikymas tokio
pat turinio, tais pat tikslais li-
teratūros, — baudžiama laisvės
atėmimu nuo šešių mėnesių iki
septynerių metų, su papildoma
bausme, deportuojant nuo dvie-
jų iki penkerių metų; arba be
papildomos bausmės; arba vien
tik deportuojant nuo dviejų iki
penkerių metų.

Tie patys veiksmai asmens,
jau bausto už ypatingai pavo-
jingus valstybinius nusikalti-
mus, arba padaryti karo metu,
— yra baudžiami laisvės atėmi-
mu nuo trijų iki dešimties me-
tų, su papildomąja bausme de-
portuojant nuo dviejų iki pen-
kerių metų, arba be papildomos
bausmės".

Pagal šį straipsnį bausmes
stovyklose dabar atlieka visa
eilė sovietų rašytojų, kaip An-
driej Amalrik (spaudos žinio-
mis, birželio mėn. pradžioje,
— neseniai turėjęs būti išleistas
laisvėn), Anatolij Marčenko ir
Andriej Amalrik. Buvo depor-
tuoti Pavel Litvinov, Larisa Da-
niel ir kiti. Pastarosios vyras,
rašyt. Julij Daniel, atlikęs pen-
kerių metų bausmę, 1970 m.
rugsėjo mėn. iš stovyklos bu-
vo paleistas. (E)

Lietuvos žemės ūkio aka-
demijoje, agronomijos fakulte-
te, mokosi 600 studentų, o me-
chanizacijos — 830 studentų. (E)

Didelė raketa Saturn 5 atspindi van-
denyje Cape Kennedy erdvės centre.
Ji liepos 25 d. išeis į erdvę Apollo 15
su trim astronautais.

PARYŽIUJE POLITINĖS GLOBOS PAPRAŠĖ RUSŲ VICEMINISTERIS

PARYŽIUS. — UPI spaudos agentūra paskelbė iš prancūzų
šaltinių gautą žinią, kad prieš tris savaites Paryžiaus tarptauti-
nėje aviacijos parodoje iš sovietų delegacijos pabėgo tos delega-
cijos aukštas narys Anatolijus Fedosejevas. Vos sovietams at-
vykus į Paryžių didžiojo sovietų lėktuvu, Fedosejevas dieną
prieš parodos atidarymą pasiprašęs Paryžiaus aerodrome pran-
cūzų pareigūnų politinės globos. Jis buvo sovietų delegacijos va-
dovo pavaduotojas.

Egipte pakeisti 9 gubernatoriai

KAIRAS. — Egipto prezi-
dentas Sadatas, stiprindamas
savo pozicijas, vis dar atlei-
džia aukštus valdininkus, pri-
sidėjusius prie samokso jį nu-
versti. Prezidentas šeštadienį
paskyrė devynis naujus guber-
natorius, nes senieji buvo pa-
leisti neribotų atostogų. Kairo
buvęs gubernatorius Abaza ir
geras suimto Ali Sabry draugas
Hamid Mahmoud pasodinti į
kalėjimą.

Jau ketvirtą kartą nuo pa-
liaubų pradžios Egipto bom-
bonėnai perskrido Izraelio po-
zicijas prie Suez kanalo. Iz-
raelitai tuos lėktuvus apšaudė,
tačiau neskelbiamą, ar į juos
buvo pataikyta. Izraelis įteikė
Jungtinių Tautų paliaubų prie-
žiūros komisijai protestą dėl
Egipto elgesio, kuris laikomas
paliaubų sulaužymu.

Komunistai pagerbė Walterį Ulbrichtą

BERLYNAS. — Rytų Vokie-
tijoje pasibaigė komunistų
partijos kongresas. Naujasis
centro Komitetas išrinko Eri-
chą Honeckerį partijos pir-
muoju sekretoriumi. Kaip ži-
noma, Honeckeris perimė tas
pareigas pasitraukus Ulbrich-
tui.

Honeckeris savo padėkos
kalboje žadėjo stiprinti broliš-
kus ryšius su Sovietų Sąjunga.
Jis paskelbė taip gi, kad sena-
sis vadas Ulbrichtas už savo
nuopelnus Rytų Vokietijos par-
tijai išrenkamas komunistų
partijos pirmininku. Šita vieta
yra daugiau garbės vieta, iki
šių partija pirmininku netu-
rėdavo, tas titulas sukurtas
Ulbrichtui pagerbti.

Ulbrichtas šiame kongrese
dėl ligos nedalyvavo. Brežne-
vas aplankė jį sergantį namuose.
Walteris Ulbrichtas buvo
perrinktas į 16 narių partijos
politbiurą, nors į partijos sek-
retoriatą nepateko. Kartu Ul-
brichtas pasiliko ir valstybės
tarybos pirmininku.

Čilės dirigentas

Gegužės 15-16 d. Kaune ir Vil-
niuje simfoniniam orkestrui di-
rigavo iš Čilės atvykęs Juan Pa-
blo Iskerdas, 1965 m. laimėjęs
dirigentų konkursą New Yorke.
Dabar jis važinėja Europos so-
stinėse. Koncertuose jis dirga-
vo Haydno, Mozarto ir Ravelio
kūriniam. Soliste buvo smuiki-
ninkė A. Vainiūnaitė. (E)

VALETA. — Naujas Maltos
premieras Dom Mintoff buvo
prisakindintas. Jis Maltos parla-
mente turi vieno atstovo per-
svarą. (E)

Toliau žinia teigia, kad Fe-
dosejevas, matydamas, kad
prancūzai abejoja ir vilkina
laiką, griežtai pareikalavo jį
perduoti amerikiečiams, nes
kitai jis viešai spaudai pa-
skelbsiąs, jog Prancūzija atsi-
sakė duoti jam politinę glo-
bą.

Prancūzų valdžios atstovai
 greit parūpino perbėgėliui
Amerikos karinį helikopterį,
kurio jį buvo išgabentas į
Bruselį ir perduotas Nato va-
dovybei. Manoma, kad Fedo-
sejevas jau yra Amerikoje.

Kitą dieną, vos parodai pra-
sidėjus, visi sovietų delegatai,
apie 80 asmenų buvo atšaukti į
Maskvą. Aukšti sovietų parei-
gūnai atsisakė dalyvauti prie-
piečiuose su prancūzų gynybos
ministeriui Michel Debre, pro-
testuodami prieš Fedosejevo
"pagrobimą".

Prancūzų šaltiniai tvirtina,
kad Fedosejevas buvo netikra
pavardė, o tą pavardę nesiojęs
žmogus yra labai svarbus as-
muo sovietų erdvės tyrinėjimų
programoje. Jis būvęs net vi-
ceministeris, gerai susipažinęs
su sovietų Luna ir Sojuz pro-
gramomis. Sovietų spauda nie-
kada nemini vadovaujančių
erdvės ar branduolinių ginklų
mokslininkų. Tik neseniai mi-
rus Sergejui Karaleviui buvo
patirta, kad jis vadovavo erd-
vės programai.

Bruselyje Nato organizaci-
jos ir Amerikos pareigūnai pa-
reiškė nieko nežiną apie Fedo-
sejevą, tačiau Paryžiuje sako-
ma, kad jis yra aukščiausias
sovietų vyriausybės pareigū-
nas, bet kada perbėgs į vaka-
rus.

Anglių kasyklų streikas tęsiasi

CHARLESTONAS. — Ame-
rikos angliakasių streikas, pa-
lietęs jau 84,000 darbininkų, pra-
dėjo grąsinti Amerikos ekono-
miką. Darbdavių organizacijos
kreipėsi į teisimą, prašydamos jo
uždrausti šį nelegalų streiką.

Angliakasiai sustreikavo dėl
to, kad federalinis teismas išme-
tė unijos prezidentą Boyle iš uni-
jos pensijų fondo vadovybės, nes
jis nelegaliai naudojo to fondo
pinigus.

Pats unijos prezidentas Boyle,
padėkojęs nariams už paramą,
paragino juos grįžti į darbą.

Piešiniai filmai

Vilniaus viename kino teatre
pradėti rodyti tik piešiniai (vad.
multiplikaciniai) filmai. Publi-
ka vieną savaitę vos tilpusi salė-
je. Žiūrovai "Tiesoje" geg. 14
d. nusikundžia, kad atsisakyta
rodyti filmus užsienio kalba,
"kas nemaža padėtų užsienio
kalbų specialybių studentams,
savarankiškai jomis besidomi-
tiems". (E)

Linksmas piknikas

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos piknikas įvyko šių metų gegužio 31 dieną.

Išaušo puiki diena. Gamta, lyg žinodama, kad tą dieną įvyks lietuvių namų savininkų parengimas, papuošusi puikiais žalumynais ir kvepiančiais žiedais. Brūzgulių sodas, buvo dosni, pasukdama mieląją saulutę ir siūsdama malonią josties šilumą ir gaivinantį vėjelį.

Svečių prisirinko minios. Iš tylios bei snaudžiančios sodybos trumpu laikotarpiu pasidarė didžiulis margaspalvis kilimas, kurio spalvos judėjo visomis kryptimis. Tai buvo svečiai, atvykę iš įvairiausių vietovių. Ponių, panelių ir jaunutės mergaitės, pasipuošusios įvairiausiomis spalvomis, sudarė žydincio kilimo judančias puošmenas.

Viena akimirka gamta, gal prisiminusi mirusius savo vaikus, buvo pradėjusi verkli. Ji išlėjo keletą deimantinių ašarų, apsižvalgė ir, atidėjo savo rūpesčius į šalį, toliau tebesiūsdama gerąsias savo dovanas piknikautojams.

Darbu koordinatorių pirm. Juozas Bacevičius su ponia Stase, parengimo pirmininke, parengimo komiteto nariais ir talkininkais jau nuo 9 val. ryto dirbo, skubėjo, bėgiojo visomis kryptimis ir dirbo, kad

tokiai netikėtai didelei miniai nieko netrūktų, kad kiekvienas būtų patenkintas.

Popiečiaus pasigirdo lietuvių kos muzikos garsai ir šokių salė tuojau prisipildė šokančiųjų. Salės grindys sudejavo, tačiau šokėjai nerodė jokio pasigailėjimo, jie linksminosi ne kreipdami dėmesio į dejonas. Statybininkas A. Šimkus paskyrė \$15.00 geriausiems šokėjams. Vertintojais — sprendėjais buvo A. Šimkus, L. Kavaliauskas ir Kastutė Rožienienė.

Sokių varžybas laimėjo: polkas A. Novak ir Joan Murgola; valso — p. L. Vasiljevai; tango — B. ir M. Lakars.

Geriausiu maistu maitino Stasė Bacevičienė, Bronė Barauskienė, Janina Stakėnienė. Kugelio 10 keptuvių davė St. Bacevičienė ir Pranė Patlabienė. Pamuškas kepė K. Stukienė, P. Patlabienė ir J. Sasnauskienė.

Turtingą loteriją pravedė Stasys Patlaba ir Juozas Bacevičius. Didžiulį raguolį aukojė Baltic Bakery, kurį laimėjo Ona Mikšienė. Dovanoms aukojė dar šie asmenys ir įstaigos: J. Bacevičius, A. Šimkus, Gintaro savininkas A. Lietuviniškas, Stan Liquors, Charles P. Kal, Butkus Tavern, B. Grammont, B. Racevičius, Continental Hair Stylist, J. J. Pharmacy, Rožėnas Tavern, Urbanas Tavern, Brazilienės Grocery.

Šiltą dieną smėgų vaikams pabėgioti tuščiam paplūdimyje ir kopose. Šie du turistai nufotografuoti prie Erie, Pa. ežero.

B. Brazdžionis TV, V. Žukauskas, L. Zvynienė, Marquette Delicatessen, J. Sasnauskienė, J. Sačauskienė, J. Kasčiukas, Br. Klemka, A. Kerelis, J. Bagdžius, P. Yasus, K. Stukas, J. Vikšraitis, A. Andrijauskas ir Pr. Patlabienė.

Loterijai bilietus pardavinėjo P. Brazdžionis, M. Ambrožienė, G. Tarienė ir K. Rožienė. Saldainių spėjimą pravedė Adelė Copin.

Visą dieną gyvenimas virė tūkstančių ažuolų sodyboje. Jis buvo pilnas džiaugsmo ir įvairenybių. Ne vienas žmogus pastebėjo, kad būtų gerai, jeigu visi piknikai toki malonūs būtų.

Viena ponitė, patekusi prie geriausiu maistu aprauto stalo, sako:

— O kas gi pajėgė tokį didingą pikniką surengti?

O gi lietuviai, — jai tuojau atsakė vienas ponelis, pasigardžiudamas. — Marquette Parko namų savininkai.

Buvo nepaprastai smagu, bet negailėstinga tamsa pradėjo gauti tūkstantinę šeimą. Visi buvome vėrčiami skirstytis.

Lietuviškų dainų aidai, Antano Povilonio vadovaujami, dar ilgai skambėjo ažuolynų viršūnėse. Kiekvienam tie garsai labai malonūs, nes jie primena brangią tėviškę.

Kitas būrys dainavo: „Kur bakūzė samanota, kurioje gimiau...“ Tiesa, ji buvo samanota, bet kokia ji buvo miela ir brangi.

Pikniko dalyviai skirstėsi, linkdami vieni kitiems pasimatyti kitame tokiaime linksmame ir maloniame piknike. Stasys Patlaba

Šauliai dirba, gerbia, linksminasi

Vytauto Didžiojo šaulių kuopai šauliai, prisegant kiekvienam po gėlę.

Dar prieš tai paaiškęjus, kad Mikasės ir Antano Regių gimtadieniai yra beveik tuo pačiu laiku, abu buvo pasveikinti įteikiant puikų adresą ir sugiedota „Ilgiausių metų“.

Be to buvo pagerbta p. Regienės pusseserė, lakūno Dariaus sesuo, Stulpinienė.

Dail. Bertašui už tokį puikų veltui padovanotą adresą, visų šaulių buvo išreikšta vieša pagalba ir padėka.

Po visų pagerbimų, pasivaišinimų buvo pasportuota — šaudant ir pasitarta apie kitas išvykas ir tolimesnę veiklą.

P. T.

ROJAUS LIEKANA

Maža mergaitė atostogaudama pas savo močiutę farmoje, besklaidydama seną biblijos knygą aptiko puslapiuose idėją labai seną lapą, kurs vos palietus sutrupėjo. „Žiūrėk, grama“, ji parodė lapą senutei, „ar tai tas buvo Jėvos lapas“.

Artėjant šaulių ideologinei savaitei, kuri įvyks Dainavos stovykloje ir ją išvyko keletas narių su kuopos pirmininku VI. Išganaičiu. Antaninės buvo atšvestos savaitė, anksčiau. Birželio 6 d. į jaunimo centrą susirinko apie šimtą kuopos narių, kurie ilgą mašinų vilks tinę pajudėjo į Antano Regio ūkį.

Pradant vaivšes kuopos pirmininkas VI. Išganaičis pasveikino Antaną Regį pasidžiaugdamas juo nuoširdumu šauliams ir palinkėdamas viso geriausio. Ta pačia proga buvo paskirti visi Antaninos ir Antano Regio ūkio darbuotojai.

DEŠIMTMETIS

Du draugai sykiu atleisti iš kariuomenės persiskirdamų išgėrė iki sekančio pasimatymo ir sutarė po dešimties metų vėl susitikti šioje pačioje smūklėje.

Po dešimtmečio pirmasis draugas grįžo kaip sutarta į tą pačią smūklę, kur rado savo draugą besėdintį ant tos pačios taburetės. „Ka tą sakysi!“ apsidžiaugė jis. „O aš vis dėlto nesitikėjau atrasti tave toje pačioje vietoje, kurią mudu prieš dešimt metų apleidov“.

Užkalbintasis pakėlęs savo užpultas akis sumurmėjo: „O kas buvo apleidęs?“

ATEJO BIRŽELIS...

Seniau mus žudė kulkomis, dabar — daina. Prel. J. Kučingis

Yra ne tas pat, ar lenkti galvas tremtiniams, mirusiems kankinių mirtimi Sibiro taigose ir kovoje už laisvę, ar bailiai linkyti budeliams ir paklusti jų agentų agentams bei agitropo talkininkams, apelančioms konfirmacijos priesaikas ir duotus pažadus. Minint baisiojo birželio tremimus ir protestuojant prieš Sovietų vykdomą genocidą, kviečiame palaikyti prieškomunistinę spaudą ir pirkti leidinius, objektyviai rašančius apie komunizmą, o ne jo propagandą.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Vytautas Voleris, PRAGARO VYRESNYSIS. Premijutas romanas, 273 psl., kaina 5 dol. Jame aprašoma kaip bolševikai valdo ir vargina žmones pavergtoje Lietuvoje.

Jurgis Ghauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukelto mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Ghauda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rukienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasiku stiliu apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausioms garbiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 528 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapečinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūntą Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidzus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

K. Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ SĄJUNGA. Ši knyga įdomi tiek vos paskaitančiam, tiek intelektualui. 309 psl., \$1.00.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išsivijusią kultūrą gyvenimą. Skurdą tremtis jį nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.

Can a young girl college graduate from the Middle West find happiness in The Peace Corps?

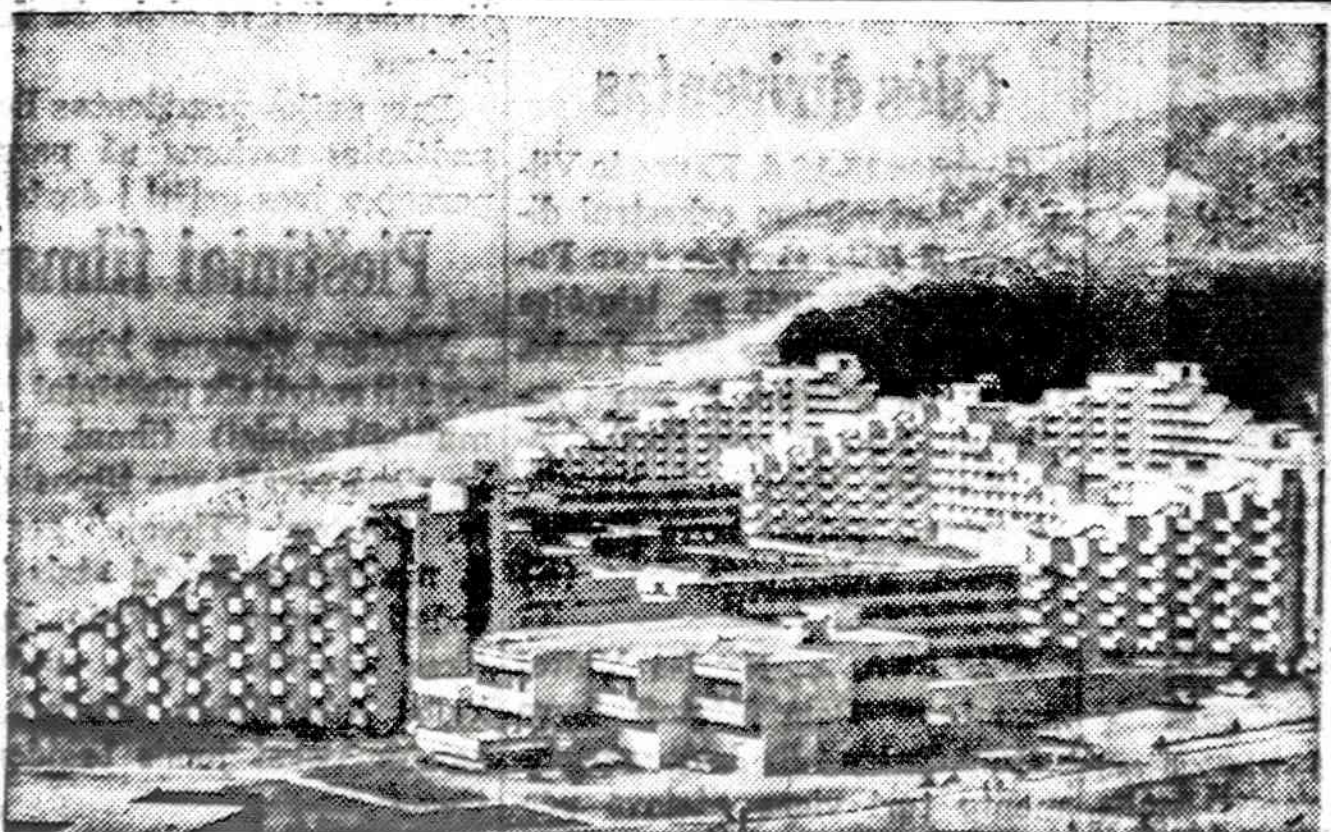

Tune in here:

The Peace Corps
Washington, D. C. 20526
Please send me information.
Please send me an application.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Šis naujas kurortas yra Juodosios Jūros pakraštyje, Bulgarijoje. Jį labai mėgsta ne tik komunistinių šalių turistai, bet nemažai svečių atvyksta ir iš Vakarų Europos, atveždami bulgarų valdžiai „kietos valiutos“.

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- 1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- 2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- 3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Dargienė nusilaužė ranką pagalba, o vėliau kaulai sudėstyti į savo vietas ir visa ranka sugipsuota.

Dargienė, SLA Prezidento Povilo Dargio žmona, gvv. 2040 Spring Hill Road, Pittsburgh, Pa., 15243, išvėža į ligoninę.

Praeitą ketvirtadienį, birželio 17 d., išvažiavusi apsipirkti, krautuvėje paslydo, nukrito ir nusilaužė rankos kaulą, nuo riešo iki alkūnės. Gertruda tuojau buvo nugabenta į ligoninę, kur jai suteikta pirmoji

KIRPYKLOJE

— Sėskit, nukirpsiu plaukus. Nusiimkite kepurę.
— O kam?

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos „Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija“ yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, steigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 viešesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, steigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir paštute:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Even the second, or eighth, or ninth Savings Bond will be as welcome as the first. Which is one reason why they make a pretty nice gift. Especially for a wedding. And in a few years, a young couple will open up that bottom drawer to find in their wedding Bonds. Matrimonial and filled with interest. It'll be like found money. What's more, in a few years there might be a couple of kids. A few more expenses. Who ever heard of some found money not being put to good use? So you see, even if your Bond is the unprettiest one they sell, they can use it. A lot better than three chafing dishes.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds.

Did you ever hear of returning a Savings Bond because you got too many?

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

REALYBĖS IR PAGUNDOS

1. Sibiro kapų šauksmas

Kiekviena kalendoriaus data turi savo prasmę. Kiekviena diena žymi ne tik raidę ir vardą, bet įvykį ir žmogų, kurie ar kuo didžiu ar kuo menku nedingo istorijos miglose, bet kasmet išnyra iš jos puslapių gyviesiems prisiminti.

Birželio tragedijos data kiekvieno lietuvių širdyje pulsuoja gyvo kraujo prisiminimu. Ypač šiemet kai su pasididžiavimu minime tautos sukilimo 30 metų sukaktį.

Gal prasminga, kad šias sukaiktis minime ne tik nesavame krašte, bet net kitame kontinente, jau daugiau kaip ketvirčiui šimtmečio nuo anų įvykių prabėgus. Skirtinga fizinė aplinka ir pakitusios politinės bei socialinės sąlygos turi tendencijos birželio tragediją, okupacijos faktą ir sukilimo didybę nukelti iš realybės į ceremonijos plotmę. Tačiau ceremonija yra visuomet tik papuošalas, tik raidė, tik forma. Ji visuomet gyvenamosios realybės tik dalis, tik šventadienio atšvaitas, neatspindintis kasdienos, neįtakojanti šiandienos ir nekurianti ateities. Iš kitos pusės, pats minėjimo faktas liudija dar galutinai neprarastą prasmę, dar nevisai atbu-

kusią sąžinę, dar gyvą realybės pojūtį.

Birželio tragiką ir sukilimo garbę su šiandiena riša penktos realybės. Jos yra įvairiaplotnės bei įvairiaprasmės ir tik jų sąveikoje išryškėja tikroji kančios ir laisvės kovos prasmė.

Amerikinėje prabangoje ir ilgo laiko tėkmėje nesunku prarasti tą intymumą, kuris buvo siela sukaustęs anomis baisiojo birželio dienomis. Nėra lengva išgirsti Sibiro kapų šauksmą laisvės ir peretkiausiu triukšme, ypač mūsų jaunosioms kartoms. Tačiau būtina, kad jis skambėtų mūsų širdyse per amžius.

Lietuvių trėmimas niekuomet nebuvo, nėra ir neturi būti tik istorinis faktas, tik sceninė drama, tik realistinio romano ištrauka. Mūsų brolių trėmimai jau yra gyvenamosios realybės krauju ir kančia persmelktas įvykis, palietęs visą tautą ir kiekvieną lietuvių intymiai ir asmeniškai.

Tautos odiseja prasidėjo birželio 14-15 d. Vien tuomet apie 34,620 lietuvių smurtu ir prievarta buvo išgabenti į tolimąsias, laukines Sibiro sritis. Tarp jų 6,340 vaikų ir jaunuolių nuo kelių dienų iki 18 metų amžiaus. Šalia jų virš trijų šimtų jau 80 metų peržengusių,

virš 100 — 90 metų ir net 10 senelių, sulaukusių jau 100 metų. Tik žmogaus — žvėries sąmonėje galėjo gimti mintis, jog tie vaikai ir seneliai buvo kieno nors priešai. Tik žmogaus — bestijos aptemusiame sieloje galėjo užsimegti kankinimų planai, kurie savo žiaurumu pralenkė daugelį pačių bauriausių nusikaltimų istorijos būvyje.

Sugrūsti gyvulinuose vagonuose, be oro, be vandens, be sanitarinių priemonių, ligoniai, seneliai, neščios moterys ir kūdikiai pradėjo mirti nuo pat pirmos valandos. Išskirtinai karštai birželio saulei kaitinant, aklinai uždaryti vagonai dusino savo aukas iš vidaus, o sargybiniams mongolai saugojo juos iš lauko. Visą birželio 14 d. iš vagonų sklido širdį veria motinų ir vaikų balsai, maldaudami vandens, nors lašelių vandens...

Gedulo maršais dundėjo vagonų ratai, kai traukinių viršutinės vežės pirmąsias aukas tais pačiais keliais į Sibiro mirtį, kuriais keliavo carų vergai, mūsų seneliai ir proseniai... Ateinančių dešimties metų būvyje tais pačiais krauju ir asaromis aplaistytais keliais į mirtį iškeliavo dar netoli milijono mūsų brolių.

Šiame lietuvių tautos kryžiaus kelyje į mirtį ir garbę yra daug stočių: Pravieniškės, Rainiai, Kretinga, Raseiniai, Panevėžys, Rokiškis, Zarasai, Ukmergė, Papilė, Aukštoji Panemunė, Budavonė, Červėnė, Petrašiūnai... Šių vietovių žemė pašventinta nužudytų, dažnai net žiauriausiai nukankintų mūsų brolių krauju...

1944 m. pabaigoje Lietuvos laukus vėl sudrebino vagonų ratų gedulingi maršai — 37,000 lietuvių paguldė galvas už Tėvynės meilę ar iškelio į Sibiro tyrus... Deportacijos tęsėsi ir į pokarį: 1946 m. vasario 16 d. 1947 m. liepos, rugpjūčio, spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais, 1948 m. gegužės 22 d. 1949 m. kovo 24-27 d. ir birželio mėn... Šioj nesibaigiančioj martirologijoje garbės vainikais pasipuošę tūkstančiai nukauti Lietuvos partizanų — miško brolių, kurio ne vieno mirtis sekė nežmoniškų kankinimų, kurio ne vieno mirtį sekė nežmoniškias išniekinimas...

Lietuvių tautos kryžiaus kelio stotys tęsia ir Sibiro tyruose — Kazachstanas, Turkestanas, Altajus, Igarka, Turachanas, Kas, Norilskas, Bykovas, Kolinskas, Magadanas, Sachalinas... Šventas lietuvių kankinių kraujų pakonsekravo ir tų svetimų stepių ir miškų žemę...

2. Su daina į vergiją

Antroji realybė yra okupacijos realybė. Lietuvos valstybė visame istoriniame jos grožyje šiandien neegzistuoja. Mūsų tauta dar neišėjus savo Golgotos kelio. Mūsų broliai ir seserys dar neišgėrė iki dugno kančios taurės. Tai yra realybė, kuri kaip replėmis suspaudusi kiekvieno lietuvių širdį. Maskvos agentai laisvajame pasaulyje labai sumaniai skleidžia nuotauką, kad Lietuvoje šiandien gyvenimas yra pasikeitęs. Kremlius įvairiausiai būdais stengiasi piešti pavergtos Lietuvos gyvenimą šviesiomis spalvomis. Tačiau tai nėra realybė, bet jos melagingas iškraipymas. Tiesa, pasikeitimų Lietuvoje, ypač ekonominėje srityje esama, tačiau vergijos realybė yra būdinga ne pakitimui, bet stabilumui.

Politinė laisvė pavergtą Lietuvą yra nužudytą nuo pirmosios okupacijos dienos. Prošvaistę čia ne tik nematyti, bet ir vilties nėra. Atvirkščiai, su kiekvienu metu, nors ir falsifikuotas Lietuvos valstybinis aparatas, yra vis glaudžiau rišamas prie Kremliaus politinės mašinos vis stipresniais, nors kartais ir subtiliais rėžiais. Tautinis lietuvių turinys ir jo apsaugimo formos pamažu, bet planingai ir be sustojimo yra niveliuojami rusiškiosios tautybės sąkaite. Čia reikia ypatingai pabrėžti Sovietų Sąjungos

Britanijos karalienė Motina, karalienės Elzbieta motina, nežiūrint vis didėjančio amžiaus, dar daug atlieka pareigų. Ji čia matoma pestininkų dalinių parade Colchesteryje.

vislų rusiškumą. Maskvos esminis tikslas yra pavergtas tautas ne tik sukomunistinti, bet ir surusinti. Rusifikacija vyksta pilnu tempu ir teturi tik vieną tikslą: paversti lietuvių tautą rusiškiosios integralia dalim, be savito bruožo, sielos ir kalbos...

Religinis persekiojimas pavergtose Tėvynėje nėra ne tik nesumažėjęs, bet suintensyvėjęs. Ateistinio žmogaus — žvėries nagus ypatingai jaučia lietuvių jaunimas, prieš kurį naudojami patys rafinučiausi būdai. Sielių inžinerija pavergtose Lietuvoje yra aukštai išbulintintas mokslas ir menas.

Bent kiek pagerėjęs ekonominis gyvenimas yra surakintas materialistinės ekonomikos dogmų varžtais ir pajungtas Kremliaus ekonominiui aparatui. Lietuvių pramonės ir žemės ūkio produktų gamas ir lietuvių darbo produktyvumas tarnauja ne lietuvių tautos ir respublikos gerui, bet Sovietų Sąjungos naudai.

Kultūrinė veikla toleruojama tik tiek, kiek ji tarnauja komunistinės ideologijos ir rusiškjo nacionalizmo idealui. Visos kultūrinės apraiškos, pradedant spausdintu žodžiu ir baigiant muzikos gaida ar dailės palete yra persunktos komunistinės-rusofilinės kultūros nuodais.

Humanitariniai mokslai yra perkosti per dialektinio materializmo koštuvą ir tarnauja pan-sovieticos idealams. Privati ir asmeninė melo nuodėmė šiandieninėje sovietijoje yra suvalstybinta ir subendruomeninta. Istorijos, filosofijos, teisės, sociologijos mokslų kurtinė vertybė jau nėra tiesa, bet melas. Melas gi yra žmogaus nužmoginimas, nes paneigdamas tiesą ir realybę, jis paneigia Dievą, žmogų ir gyvenimą.

Lietuvos švietimas yra pajungtas ne tik komunistinei ideologijai ir rusiškajai kultūrai, bet ir materialistinės sociologijos doktrinai. Mokslų disciplinos persunktos rusofiline dvasia, o pedagoginiai metodai pajungti sociologinės revoliucijos tikslams. Šie tikslai gi yra aiškūs: išjungti jaunimą iš šeimos, tautos ir Bažnyčios ir sukurti naują sintetinį žmogų — vergą, kurio pati prigimtis būtų visam laikui iškreipta. Žmogus-robotas, štai komunistinio auklėjimo pats pagrindinis tikslas.

3. Gyvatės ir paukščiuko dvikova

Šalia šių dviejų realybių rikiuojasi ir trečioji, pastarųjų kelių būvyje išaugusi į didelę, nelengvai sprendžiamą problemą — pagundą.

Metams slenkant politinės emigracijos kova už laisvę ne tik nesumažėjo, bet tvirtėjo, intensyvojo. Kremlius, negalėjęs su naikinti herojinės tautos kamieno ir nutildyti šaukiančios diasporos, pakeitė taktiką. Vieton griaustinio Kremliaus plokštėlės ataidėjo lietuviška daina, rašyto, audiniu... Vieton keiksmo buvo sudaryta galimybė pasius-

milžiną Galijotą...

Emigracijos nežūva dėl priešių spaudimo, jos dažniausiai dūžta dėl vidinės suirutės. Tai, kol mūsų išeivija bus stipri vietoje, kol ji vadovausis išmintimi, kol ji kilmies jausmus sugebės paaugti dar aukštesniems tikslams, tol išeivija nemirs, tol joje gyvuos lietuviybė, tol neišnyks valstybingumo jausmas ir laisvės troškimas. Tai aukos ir išsidėdimo kelias, bet jis veda į laisvę ir garbę.

Kremliaus tikslai nepakito nuo tų dienų, kai jis mongolų rancomis smaugė mūsų moteris ir kūdikius, kai puslaukiniai enkavedistai peiliais raizė Lietuvos vyrų kūnus, kai aziatai purviniais batais spardė mūsų senelius ir vaikus. Vienus šautuvus pakeitė kiti, vienus tankus kiti. Tik nepakito apokaliptinės bestijos tikslai, metodai ir pati prigimtis. Realybė reikalauja atvirų akių, nežiūrint kokius skaudžius vaizdus jos mato. Realybė reikalauja logiškų išvadų, nežiūrint, kad jos spaudžia širdį. Realybė reikalauja veiksmo, bet ne išsitsėsinimo.

Mūsų prigimties šauksmas, besiveržiąs į gimtąjį kraštą, turi būti kartais prislopintas, nes jį atliepia neretai tik sirenų balsai, nekaltų, bet nelaisvų marijonėlių lūpomis, nes komunizmas nepakito ir nepakeitė savo tikslų...

Sovietinis komunizmas apspręstas kelių principų, kurie nėra pasikeitę nė šešėliu nuo spaliu revoliucijos dienų. Komunistinė ideologija yra iš esmės pseudo-religija, sukaustyta apokaliptiniuose ir eschatologiniuose rėmuose, kurie išjungia bet kokią kitą mintį, teoriją ar idėją. Jos išpažinėjams komunistinė doktrina yra mistiška idėja, paremta neklystančiu mokslu. Komunizmas tėra tik viena tiesa, kuri yra ir moraliskai gryna ir

moksliškai pagrįsta. Jokios kitokios tiesos, net minties, nėra ir negali būti. Kaip tik dėl to komunizmas šiandien nėra pasikeitęs, nes jo esminis pasikeitimas reikštų jo žlugimą.

Iš kitos pusės, sovietinis komunizmas yra apspręstas nemaniau nelankstios, lygiai mesianiškos ir labai realios bei geopolitiškai neįtikinamos rusiškiosios valstybinės realybės. Megalomantiškos vizijos niekuomet nebuvo išnykę iš Lenino ir jo pasekėjų sąmonės. Mesianiškas komunizmas ir mesianiškas rusizmas leninizme suliejo į vieną dviejų šaltinių maitinamą srautą, kuris istoriniu imperatyvu ir moksliniu preciziškumu turėjo nusiaubti visą pasaulį. Ši vizija sudaro ir šiandienos Brežnevo doktrinos centrą.

Trečiasis esminis sovietinio komunizmo elementas yra nepažabotos jėgos troškimas ir naudojimas. Tai būdingas bruožas tiek komunistinei doktrinai, tiek rusiškajam imperializmui. Komunizmas yra kovos ir kovinga ideologija. Doktrinos centre verda konfliktas, antagonizmas, kova. Brutali agresija ir smurtas žymi ir caristinę vėdaus ir užsienio politiką. Kaip tik dėl to komunistiniam imperializmui niekuomet nebuvo primtina visuotinė taika.

Ketvirtasis esminis principas, tai strateginis ir taktinis lankstumas, paremtas cinišku empirizmu ir saktu pragmatizmu.

(Bus daugiau)

MASKVOJE LAISVĖ

Girdėta kalbant, kad komunistai turi tiek pat laisvės, kaip ir amerikiečiai. Washington gali stovėti prie Baltųjų Rūmų ir kiek norėdamas kloti Jungtinių Valstijų prezidentą. Visai taip pat gali stovėti Maskvoje ir kiek norėdamas kloti Jungtinių Valstijų prezidentą.

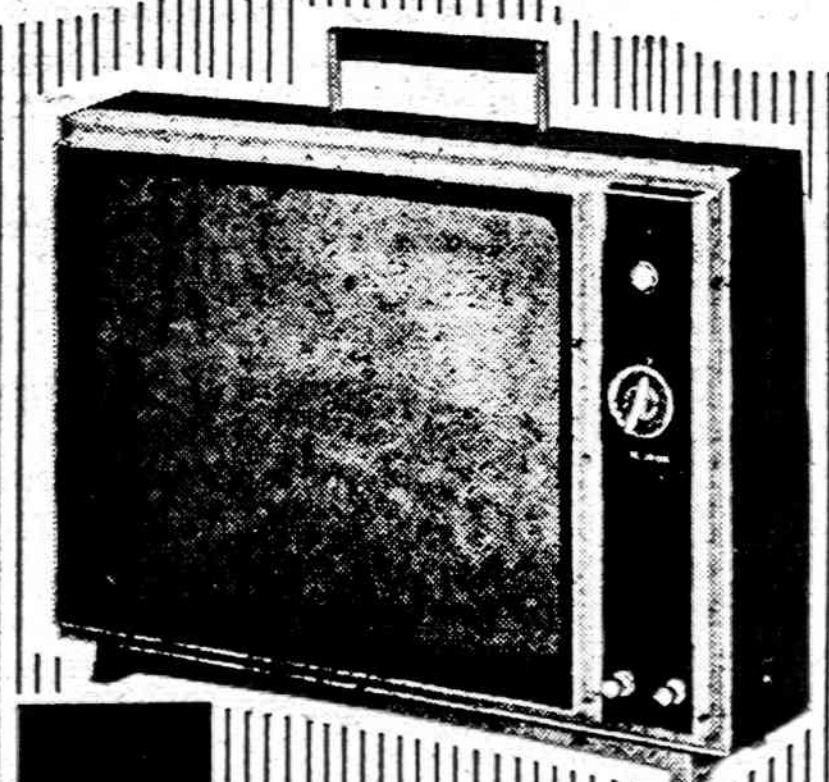
Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsiame adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

WALNUT GRAINED ELEGANCE
PICTURE PERFECT TV
PERFORMANCE.

19" (diag. meas.) screen portable

The portable with a screen large enough for the largest family to enjoy. Provides diamond-bright, crystal-clear reception that promises to stay sharp — because it is Sharp. "Split-Second Start" — instant picture... Instant sound. Convenient front-mounted controls including slide rule UHF tuning. Front-mounted dynamic speaker for clearest sound. Telescopic dipole VHF and loop UHF antennas. Earphone for private listening. U.L.

MODEL TW-40P

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPLIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per
six months, \$7.00 per 3 months. In
other USA localities \$20.00 per year,
\$11.00 per six months, \$6.00 per
three months; Canada \$22.00 per year;
other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday
Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$22.00
pusei metų \$12.00
trims mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:
metams \$20.00
pusei metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Karingumas mažėja

Paskutinės JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės buvo pasiryžusios truks — laikys primesti savo valią Amerikos lietuviams. Bandė ją primesti paskiriems asmenims ir organizacijoms. Protingesnieji bendruomenininkai patarė vadukams nevartoti prievartos, nebandyti primesti savo valios, bet ieškoti susitarimo. Bendruomenės vadovybė pagrobusi grupelę buvo aiškinama, kad susitarimui galima daugiau padaryti ne tik Lietuvai, bet ir pačiai bendruomenei. Šis metodas jiems atrodė lėtas, bereikalingai laiką gaisinantis. Susitarimo šalininkai įvairiausiomis gudrybėmis jie pašalino iš JAV LB vadovybės, o daugur ir iš pačios bendruomenės, kad galėtų nevaržomai išsiuosti ir bandyti primesti savo valią visiems Amerikos lietuviams.

Pats fanatiškiausias frontininkų elementas net patį Lenina pasirinko pasiryžimo ir veiklos pavyzdžiu, kad galėtų greičiau savo tikslo pasiekti, nors jiems labai gerai žinoma, kad didelė Amerikos lietuvių dauguma yra priešinga Lenino filosofijai ir jo vartotiems metodams. Jie ne tik kasdieninėje veikloje vartojo Lenino metodus, bet drįso ir viešai skelbti, kad Leninas turėtų būti veiklos ir pasiryžimo pavyzdžiu. Jie manė, kad, savais žmonėmis paverę bendruomenę, galės primesti savo valią ir platesniems Amerikos lietuvių sluoksniams. Bet jie apsiriko.

Pasirodo, kad ir pačioje bendruomenėje jau keliamas balsas prieš šiuos nevykusius metodus. Didelė bendruomenės narių dauguma nepripažįta prievartos metodams. Lietuviai žino, kad susitarus galima daugiau padaryti. Juo aiškesnis susitarimas, tuo jis patvaresnis ir naudingesnis. Iki šio meto vykę JAV LB pasitarimai buvo nepaprastai kovingi, tuo tarpu gegužio pabaigoje Philadelphiaje vykusiam pasitarime jau buvo keliami ir kitoki balsai. Dr. Antanas Butkus, PLB vicepirmininkas, atidžiai seka JAV LB veiklą ir kartas nuo karto pasisako spaudoje svarbesniais bendruomenės politikos klausimais. Jis dalyvavo Philadelphiajos pasitarime ir parašė straipsnį "Bendruomenininkų beieškant..." "Sąžinės sąskaitos suvedimas" Philadelphiajos pasitarimuos.

PLB centro valdybos vicepirmininkas Dr. Butkus yra daug darbo įdėjęs į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalus. Jam yra prie širdies graži Lietuvių Bendruomenės idėja, bet jis mato ir ne tokius jau gražius metodus tai Bendruomenei organizuoti. Jis mato reikalą rasti bendrą

kalbą su didele Amerikos lietuvių dauguma, bet jis taip pat pastebi kelių asmenų pastangas primesti savo valią didelei lietuvių daugumai. Jis pradėjo ieškoti bendruomenininkų pačioje Bendruomenėje, jam rūpi ir tie lietuviai, kurie frontininkų bendruomenėn nenori eiti. Bendruomenės reikalais jis pasisako spaudoje, kartais iškeldamas vieną kitą idėjų Bendruomenės gyvenimo aspektą. Iš paskutinio jo rašinio matyti, kad Philadelphiajos pasitarime frontininkų karingumas jau gerokai sumažėjęs. Sumažėjęs jis ta prasme, kad frontininkų grupelė nepripažįta žmonių pradeda kelti balsą prieš fanatikų prievartą, bereikalingus erzelius ir nesantaiką visuomeninėje lietuvių gyvenime.

Iš Dr. Butkaus rašinių matyti, kad Stasys Barzdukas vis dar nenori nusileisti ant žemės. Iš Bendruomenės jis nenori padaryti "eilinės organizacijos", kuri būtų šalia kitų organizacijų. Jis nori, kad Bendruomenė būtų visų kitų organizacijų, o tada ir jis pats būtų ant pačios aukščiausios pakopos. Kad savo tikslo greičiau pasiektų, jis, vartodamas leninistinę taktiką, ir toliau lietuvių politines grupes niekina, skelbia jas atgyvenusioms. Žodžiu, visos partijos blogos, išskyrus barzdukinę. Kaip jis, susirinkime šitokių dalykų skelbdamas, apjungs visus Amerikos lietuvių ir bendruomenę, sunku įsivaizduoti.

Dr. Butkus, beieškodamas tikros lietuviškos bendruomenės dvasios Philadelphiajos pasitarime, iškelia ir šitoki balsą:

"Diskusijose dr. Brazaitis siūlė JAV Tarybai pakeisti paskutinės sesijos nutarimą ir atsisakyti nuo Vasario 16 proga surenkamų aukų". (Dirva, 1971 m. geg. 28 d. 2—6 psl.).

Dr. Henrikas Brazaitis tvarko visuomeninius PLB santykius. Jam tenka dalyvauti įvairiuose pasitarimuose ir vesti visokias derybas. Jam labai gerai yra žinomi JAV Lietuvių Bendruomenės reikalai, bet jis gerai žino ir priežastis, dėl kurių frontininkinė bendruomenė Amerikoje neprigyja. Jam taip pat labai gerai yra žinomos priežastys, dėl kurių Altas neranda bendros kalbos su JAV LB. Jam yra nepaprastai sunku vesti pasitarimus su organizacijomis, kurias bendruomenės vadai niekina ir griaučia.

Didelė bendruomenės narių dauguma seniai yra aišku, kad tarpusaviai erzeliui lietuviams naudos neneša. Reikia, kad šis reikalas būtų aiškus ir vadams. Philadelphiajos pasitarime karingumo nuotaikos šiek tiek buvo sumažėjusios ir padaryti keli naudingi pasiūlymai. Tuos pasiūlymus reikia priimti ir taikyti kasdieniniame gyvenime. Tada bus daugiau naudos pačiai Bendruomenei ir visiems lietuviams.

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

(Tęsinys)

("Po mūsų periodinės ir neperiodinės spaudos laukus pasidairius")

"Mes valdysim pasaulį"!

O tačiau tie dabartinės "Tarybinės Lietuvos" gyrejai ir gynejai" (A. Bimba, J. Gasiūnas, I. Mizarienė, o ypatingai recenzentas dr. Petrika) iki pat šios dienos "nepastebėjo" didelio veikalo, parašyto žymias pareigas 1940-41 m. Lietuvoje turėjusio autoriaus Liudo Dovydeno apie to laikotarpio patirtį ir gyvenimo eigą atsiminimų knygos: "Mes valdysime pasaulį"...

O toje knygoje yra faktais paremti tiek daug dabartinės, tuometinės, net ateitinės Lietuvos "smeižtų", kad nė vienas mūsų periodinės spaudos leidinio nepajėgus su jais susilyginti.

O vienok dėl tų "Sovietinės Lietuvos" "judinimų" nedrįsta prasižioti nė vienas "tobulos" komunistinės santvarkos gerbėjas ir garbintojas. Prisigėrburna komunistinės santvarkos garbinimo vandenilio, jie nę nedrįsta išsižioti, laukdami, matyt, kaip klusnūs beždžionės, nurodymų iš... Maskvos. "Toks buvo parašytas, vėliau išmestas šių "pabirų" tarpas. Tą išmestąjį intarpą prisiėjo gražinti, nes lietuviškai kalbančios rusiškos beždžionės susilaukė "išsižio" — recenzijos, tiesa, ne iš paties trenerių centro — Maskvos, bet iš "laimingai ir laisvai" "Maskvos okupacijos" gyvuojančios Lietuvos.

Tuo Maskvos trenerių paslaugiu tarnu pasižovė būti Donatas Roda. Jis, pagal visas komunistines taisykles parašė "recenziją", vardu: "Liudas Dovydenas ir jo 'Mes valdysime pasaulį' atsiuntė 'Laisvę', o ši tą "recenziją" atsispausdino š. m. gegužės mėn. 21 d. nr., puslapyje 8.

Tai ne recenzija, nes ten apie naują L. Dovydeno knygą "Mes valdysim pasaulį" tik prabėgomis teusimena:

"...Sprendžiant iš Chicago "vadotojų" spaudos šmeižikas L. Dovydenas ne tik užtraukė aukščiausią gaidą reakcinių chore, bet ir sudainavo antikomunistinę solo partiją..."

"Smeižtų knyga nauja, kai šmeižtai seni, — pasakys skaitytojas. Taip, L. Dovydenas savo "naujas" mintis pernelyg uoliai nuplūgijo iš savo seno "kūrinio", parašyto ir paskelbto hilerinės okupacijos metais Kaune..."

Dalis knygoje "Mes valdysim pasaulį" esantių atsiminimų buvo paskelbta "Lietuvių Archyve".

Apie tą leidinį L. Encikl. pasakytą:

"Lietuvių Archyvas Studijų Biuro (įsteigto 1941 rudenį) leidinys apie pirmąją bolševikinę okupaciją bei jos terora. Buvo spausdinama dokumentinė medžiaga, surinkta iš bolševikų pasilikusių archyvų bei įstaigų, autentiški pareiškimai žmonių, dirbusių bolševikinėje įstaigoje (buv. ministro pirm. V. Krėvės-Mickevičiaus, buv. komisarų J. Glušausko, buv. "liaudies seimo" atstovu L. Dovydeno, gyd. A. Garmaus, aktorį H. Kaciūno ir R. Juknevičiaus ir kt.) pareiškimai, studijos apie įvairių gyvenimo sričių padėtį bolševikinėje okupacijoje ir t. t. Spėta išleisti 4 tomai..." (L. Enc. XVI tomas, 28 psl.).

Dabar rusų okupuotoje Lietuvoje rašytojai ir žurnalistai, pagal Maskvoje komunistų grojamą melodiją taktą, kaip ištre-

niruotos beždžionės, šoka "šustini" dainuodami: "Visi, kurie hitlerinės okupacijos metais drįso porinti apie pirmosios rusų okupacijos metu įvykdytas komunistines šlykštynes, buvo, buvo, kaip nebuvo — hitlerininkai"...

Ir Donatas Roda savo tariamoje "recenzijoje", su visokiais išraiškiniais trepsėdamas nebe "sustini", bet rusišką kazačioką, aukščiausiomis gaidomis traliuoja: "rašytojas L. Dovydenas buvo, buvo, buvo nacių, o dabar šis "arsus" šmeižikas savo antikomunistiniais "prasimanymais" siekiasi "pasitarnauti savo naujiems bosams".

Ir visa "recenzija". Ir kokie laimingi būtų komunistai-bolševikai galėdami pasigauti L. Dovydeną ir uždaryti jį į beprotiną už "ideališkiausios pasaulio santvarkos šmeižimą". Ar ne taip šiandien elgiamasi Rusijoje ir jos okupuotose šalyse su tais intelektualais (mokslininkais, žurnalistais, rašytojais), kurie išdrįsta pakritikuoti komunistinį režimą?!

Ką tas sako?

Grijtame į pastatą, vardu: "Mes valdysim pasaulį".

Prie įėjimo pilkame fone ką tik įvardytas įrašas ryškiomis, juodomis raidėmis, kurių apacioje — baltas žaibas kone visas aplietas kruvina spalva. Tai dalininko Prano Lapės išmonė ir meniškas darbas.

Peržengę pastato slenkstį, prieškambarį matome rašytojo — naujojo pastato statytojo — architekto vardą, pavardę, stambesniu įrašo veikalo pavadinimą, po kuriuo esanti įrašas — motto patraukia kiekvieno dėmesį:

"Pasauli, pasiduok, mes, komunistai, tave sunaikinsim tavo paties šventykloje". Vladimir Majakovskis, Atsiminimai, I tomas, Romuva."

Ir, štai mes viduje. Čia mus pasitinka pavarės nepasiskę įnamis ir informuoja "Apie Autorių" šitaip pradėdamas:

"Liudas Dovydenas, lyg senas mūsų prabotų palikuonis, prasiskynė kelią į gyvenimą per savo gabumus ir didelį norą, panašiai, kaip runumų Panaiti strati, rusų Maksim Gorki ar amerikiečių Jack London. Jis yra savamokslis, penktas sūnus vargingų tėvų. Kaip ir aukščiausia minėti, jis su plunksna rankoje, literatūriniai išsireiškimas, išsikalė skylę kraujuotoj kietoj uolų..."

Toliau sekant bevadžio pasakotojo liudijimą apie autorių darosi liūdna:

"Gimęs sausio 1, 1906 metais

Rokiškio apylinkėje, smulkio (smulkaus? J.) "ūkininko šeimoje..."

"Savo jaunystėje, jaunesnis Liudas pernešė II" (I-jo? J.): "Pasaulinio Karo žiaurumus..." "Tuo pat metu kiekv. laisvalaikį skaitė ir skaitė kiekv. knygą, kurią tik galėjo pačiuoti ir rankas..." (Kuriem galam tokie sutrumpinimai?)

"Jis pradeda rašyti tuo pat metu į laikraščius ir magazinus". Tokiu pavadinimu leidinių Lietuvoje nėra buvę. Buvo leidžiami žurnalai, bet ne magaziniai.

Dar labiau liūdna, kai L. Dovydeno parašyti romanai: "Tėskau gyvenimo draugo" ir "Broliai Domeikos" paverčiami novelėmis, o nacių okupacijos metais pogrindyje veikęs laisvės sąjūdis tampa "partizanų judėjimu". "1943 metais L. D. prisijungė prie lietuvių partizanų judėjimo, siekiančio laisvės Lietuvai..."

Visos tos "gražybės" susispieję "Mes valdysim pasaulį" pradžioje: 1-7 psl.

Ką tas sako?

Ogi, aiškiai matyti, kad pats autorius neturėjo progos ir tas "gražylstės" pažvelgti ir jas pataisyti. Argi jis, žinodamas, būtų jas leides išleisti į viešumą?

Kai, leidžiant knygą, tarp leidejo ir autoriaus nutrūksta būtini reikalingas tarpusavio ryšys, — visada į išleistą knygą prisivelia kauktė kaukiančių korektūros klaidų. Ir už tai atsakomybę turi prisiimti ne autorius, bet leidejas: jo pareiga informuoti autorį apie naujai įterptus "intervalus" leidžiamose knygose. Argi "Mes valdysim pasaulį" leidejas net tokio padarščiausio reikalo nesuvokia?

Knygos "prieškambarį", dėl leidejo nepažiūrėjimo ar nepalankumo, o gal ir skubėjimo knyga greičiau išstumti į rinką, nesinori kiek ilgiau stabtelėti, — perdaug liūdna.

Užtat visai pateisinamas žingsnis į patį pastatą — naujos knygos vidų.

Ir, svieteliai! kiek daug čia mažamečiū (vaikų darželių auklėtojų), paauglių (Kalnabėrės nepilnamečių nusikaltėlių "dvaro" gyventojų), tų nepilnamečių globėjų ir mokytojų, ir kurie įvairūs ir gausingi Lietuvoje 1940 m. vasarą įvestos santvarkos — rusiškos okupacijos pareigūnai! Jų visa pelėda, kuriai diriguoja ir neatsakiamus įsakymus duoda iš Rusijos atvykę komunistinės teorijos ir praktikos žinovai — specialistai — NKVD arba slaptojos policijos pareigūnai — užgrūdinti budeliai.

(Bus dangiau)

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

II-oji dalis

37

Pietinėje Kuršių marių dalyje marių pakrantių dugnas tarp Rendės kaimo ir Sakvietės yra nusėtas didžiuliais akmenimis ir kai kur tie akmenų laukai prasišė toli į marias. Nors tie akmenys ir nekyšo iš vandens paviršiaus, bet per juos besiraitančios bangos čia sudūžta ir putotas purkšles. Kelia tame akmenų lauke ir atviras marias teizno tik prityrę vietos žvejai, galintys tame akmenyne jiems žinomis takais pralaviruoti su savo plokščiadugnėmis valtėmis. Todėl Rendės kaimo pakrastyje, marių pakrantėje yra pastatytas švyturys, kuris savo šviesa perspėja nakties metu plaukiančius laivus būti atsargiais ir laikytis toliau nuo kranto, kad neužplauktų ant kurio nors iš tų akmenų lauko, prasišėto toliau į marių plotus.

GILIJOS BAZNYTKAIMIS

Gilijos baznytkaimis ir to paties vardo valsčiaus centras Labguvos apskrityje yra senas lietuviškas pamario žvejų kaimas, 1939 metais turėjęs apie 2000 gyventojų, dauguma jų tautiniai susipratę lietuvninkai žvejai, ir kurių apylinkės beveik kasmet atvažiuodavo Vydūno vadovaujamos "Lietuviškos Giedotojų Draugijos" choristai ir vaidintojai iš Tilžės su 40 — 60 asmenų trupe ir linksminavo bei dvasiniai stiprindavo šių pamario apylinkių lietuvininkų dvasią giesmėmis, dainomis ir vaidinimais, ypač dramų pastatymais. Paskutinė tokia Tilžės Lietuviškos Giedotojų Draugijos choristų ir vaidintojų išvyka į šias apylinkes įvyko 1925 metų rugpjūčio mėn. 9 d. Žvejai lietuvninkai ta-

Vasarotojų grupė, vykstanti į Pilkupą. Perlipusi mariose iš praplaukiančio turistinio garlaivio į Erdmno Gulbio "taksi" su geltonomis burėmis, dabar gabenama į krantą.

da Nemūnyno kaime ruošė savo šventę ir išsikvietė Tilžės "Giedotojus". Vokiečių šovnistų grupės jau Tilžėje darė visokius trūkdymus dėl garlaivio pasisamdymo, bet Vydūno chorai pavyko garlaivį gauti ir atvykti į Nemūnyną. Deja, čia vokiečių zaidarai ir sufanatuoti vokiečiai, "Plieninio šalmo" (Stahlhelm) organizacijos smogikai sutraskė žvejų. Tilžės dainininkams sutikti iškabintą plakatą "Sirdingai sveikiname" įsibrovę į lietuvininkų salę ir sukėlė muštynes. (Kultūros barai, 1968, No. 8 (44), 64 psl.).

Vakaruose atsidūrusių kaimo gyventojų lietuvi-

ninkų tarpe randame Baltru, Baltrušį, Adomaičių, Bendikių, Belinskių, Bezmėnų, Brožuolaičių, Buivydy, Butką, Dauderį, Dečkaičių, Genšį, Grigždžių, Grinių, Kervaičių, Kiršinių, Kisčių, Kivilių, Kuršaičių, Lenčių, Leišnerių, Loračių, Liepkojų, Lipkauskų, Mažrimų, Mažarimų, Lolaičių, Nurkaičių, Noreišių, Pipirų, Rogaičių, Rudaičių, Simutaičių, Skopų, Spikauskų, Stanulių, Šikšnaičių, Šneideraičių, Vilkaičių, Viluvačių, Zigmuntų, Zirpinių, Zemutaičių (Schemuteit) ir kitas panašių pavardžių lietuviškas šeimas. Daliai Gilijos gyventojų nespėjus į vakarus pasitraukti, užėję rusai juos suvežė į Gastų priverčiamųjų darbų stovyklą, kur ne vienas čia ir galą gavo, gi išlikusius vėliau ištrėmė į Rusijos gilumą.

Gilijos kaimas stovėjo išsistatęs ant abiejų Gilijos upės, vienos iš septynių Nemuno deltos šakų krantų. Sodybos čia paupiais tęsiasi per du kilometrus ir dar yra išsistatę palei Gilijos upę žemumų prieš jai įtekant į Kuršių marias. Palei upę, abiejuose upės krantuose, buvo prastiesos kaimo gatvės, kurių kitoje pusėje, laukų link, stovėjo lietuvių žvejų stiliaus gyvenamieji namai, daugiausia mediniai, su priegonkiais ir erdviomis priemenėmis. Seklyčios buvo apstatytos medinėmis spintomis ir kuparais, išmargintais rožių motyvais. Paupyje, skersai kelio prieš gyvenamuosius namus stovėjo kiekvienai sodybai priklausą ūkio pastatai — daržinės, kūtės... Šių ūkio pastatų sienos būdavo nukabinėtos atsarginiais ar bedžiūstančiais žvejų tinklais. Prie šių pastatų upėje ar ant kranto kiekviena šeima laikė savo valtį. Jos tai ir buvo lietuvininkų žvejų pasididžiavimas. Kiekvienas pamario kaimas turėjo savo krivulę su tam kaimui charakteringais ženklais, gi kiekviena žvejų šeima turėjo savo valties vėliavėlę, skirtingą nuo kitos žvejų šeimos vėliavėlės.

Pamaryje buvo kaimui priklausanti valčių dirb-

tuvė. Prieš kiekvienos šeimos gyvenamą namus visur buvo lietuviški gėlių darželiai su šeimninkinių prisotomis ir susodintomis gėlėmis. Tų darželių rožių ir jurginų krūmai bei aukštastiebių saulėgrąžos marguodavo jau iš tolo. Rudens metu Gilijos kaimo gatvės būdavo nuklotos džiovinamais svogūnais, tik ką nurinktais iš pasodybinių daržų. Pradžioje svogūnai būdavo supilami ant gyvenamo namo lubų, virš spalų.

Gilijos gyventojams priklausantiems kaimo laukai buvo šlapoka durpinga žemė, kurioje gerai augo kopūstai ir kitos daržovės. Ant tokių pat durpingos žemės, bet išpiltos kelių metrų storumo smėlio sluogsnio, buvo pastatyta parapijinė bažnyčia, aptverta mūro šventoriumi. Prie jos glaudėsi ir labai senos Gilijos žvejų kapinės, su įdomiais kapų antkapių paminklais — krikštais. Smėlį čion sugabeno savo laivais anks-tyvesnės kaimo žvejų kartos, kurioms lietuvišku papročiu rūpėjo, kad kopose paguldėtų jų artimieji turėtų sausur ir šiltus kapus.

Gilijos kaimo gyvenamųjų namų stogai buvo apdengti nendrėmis, o stogų galus puosė šiek tiek virš stogo prasikišantieji žirgeliai. Per kaimą tekančios Gilijos upės vanduo yra gana šraunus, virš kurio vasaros metu siaučia spiečiai kuisių (uodų), atklystančių į čia nuo pamario nendrynų. Gilija ilgai pasiliko nuošaliu pamario kaimu. Iki 1890-ųjų metų pro Gilijos kaimą ėjo tik vilkikų pramintas takas palei Pričkagrabės kanalą.

(Bus dangiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIŲNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012.

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien po pietų 1-3 val. 7-8
užtikrinant antradienį ir penktadienį.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rez. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį nuo 1-5, trečiadienį
ir šeštadienį, tik susitarus.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Trečiadienį, uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rez. tel.: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MĖSKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį ir penktadienį,
nuo 2 iki 8 val. p. p.; antradienį ir ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį
nuo 9 iki 12 val. Trečiadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadienį ir trečiadienį uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlack 4-2123
Rez. telefonas: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonais HE 4-2123
Jei neatliepia, tai telefonas GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bendažai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienį 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

SKAITYK KASDIEN

NAUJIENAS
— TIKRŲ SKAITŲ —
Lietuviai taip pat perka ir perka
ir propagos užsienio tikslams per
NAUJIENAS

AD MAT NO. MR-41-67
(2 column x 85 lines)

APSIKIKIMAS

Vyrelis parėjo namo apie
penktą valandą ryto ir girtas.
Žmona klausia, kur taip ilgai
užkliuvis.

"Buvau areštuotas", vyras at-
sakė, "dėlto, kad grįžęs namo
nenorėjau tavęs priekelti. Tad
sumaniau nusauti batus ir išsi-
rengti apačioje prie laiptų".

"Kas galėjo tave už tai areš-
tuoti?", stebėjosi žmona.

"Taigi, kai palipau aukštyn,
pasijutau, kad esu požeminio
traukinio stotyje"...

Žmonos ir vyro tarpusavio
santykių kaitos raida

Situacija: Algos gavimo diena.
1 metai po vedybų: Vyras,
duodamas žmonai algą, sako:
"Dovanok, bet išleidau 14 kapei-
kų cigaretėms".

5 metais po vedybų: Žmona,
imdama iš vyro atlyginimą, sa-
ko: "Kai apsidėm, tu dvigubai
daugiau gaudavai"...

10 metų po vedybų: Į žmonos
klausimą telefonu: "Ar galiu ti-
kėt, kad vakare ką nors parne-
ši iš algos?", vyras atsako:
"Alio! Alio!... Nieko negirdė-
ti"...

GRADINSKAS

NEBEKENTĖK
KARŠČIŲ:
ŠIANDIE
GALI GAUTI VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIŲNĖS I LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.

Vladas Raskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuos net 8 ekskursijas.
Pirmosios dvi jau pilnos, bet liepos 6,
19, 26 ir rugpjūčio 9 d. ekskursijose
dar yra kelios laisvos vietos, bet joms
reikia skubiai registruotis. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į

WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.

Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in co-
operation with The Advertising Council.

AD MAT NO. MR-41-67
(2 column x 85 lines)

PITTSBURGH, PA.

Liūdnujų birželio dienų
minėjimas

Sekmadienį, birželio 13 die-
nį, Pittsburghe iš radijo stoties
WPIT, Povilas P. Dargis, SLA
prezidentas, pasakė kalbą, pri-
mindamas, kad lietuvių tauta
niekada neužmirš 1941 metų bir-
želio 15-20 dienų, nes Sovietų
Rusija, okupavusi Lietuvą žiau-
riausiu būdu, ištrėmė iš gim-
tojo krašto į Sibirą virš 40 tūk-
stančių nekaltų mūsų tautos žmo-
nių. Jis paaiškino, kaip mūsų
broliai ir seserys buvo namuo-
se nakties metu užklupti, sugrūs-
ti į trokus ir išvežti į geležinke-
lio stotis, o iš ten gyvuliniuose
vagonuose ištrėmti į šaltąjį Si-
birą.

Povilas P. Dargis, tarp ko ki-
to, priminė, kad, minėdami bai-
siojo birželio 1941 metų mė-
nesį, mes ne tik turime prisim-
inti žuvusius ir išvežtus į Si-
birą, bet, kad mes, gyvenantieji
laisvoje Amerikoje, turime vi-
si kaip vienas dirbti ir kovoti.
kartu su Amerikos Lietuvių Ta-
ryba, už savo tautos laisvę ir ne-
prikllausomybę.

Pagerbti mirusieji

Liūdnei ir griaudingai oro
bangomis nuaidėjo J. Budriūno
"Lamento", o po jos, iš radijo
stoties WPIT, pasigirdo liūdnas
Povilo P. Dargio balsas, kuriuo
jis pranešė, kad Chicagoje mirė
amžino atminimo Marija Gude-
lienė, o Meadville, Pa., amžino
atminimo Ona Vinkienė.

P. Dargis gražiai apibūdino
jų gyvenimą ir kartu išreiškė
užuojautą jų šeimoms. Po to
sekė Čiurlionio "Dos Preludios"
ir kitos liūdnos melodijos...

Girdėjęs

Kur žmogžudystė yra
žmogžudystei nelygi

Laiške spaudai iš Gary, Ind.

rašoma:

Arti Gary miesto centro au-
tomobilių pastatymo aikštėje
gegužės 27 dieną buvo nužu-
dytas pilno darbininkas. Čia
juodis nužudė baltąjį žmogų.
Istorija apie nužudymą pasiro-
dė mūsų vietinio laikraščio 7
puslapyje. Labai mažai kas to-
liau už miesto, net pačiam
mūsų mieste, apie tą žmogžu-
dystę tesužinojo.

Visiškai kitaip buvo, kai
Mississippi baltieji nužudė
negrę mergaitę ir apie tai per
visą šalį paskelbė mūsų televi-
zijos tinklai ir mūsų laikraš-
čiai. Televizijos komentatoriai
ir spauda pabrėždami kėlė to-
kios piktadarysės beprasmiš-
kumą ir visi liberaliniai ko-
mentatoriai kalbėjo, kaip bai-
siai tie Mississippi rasistai el-
giasi. Kunigai irgi tokią situ-
aciją pasmerkė.

Tačiau šiame mieste neretas
atsitikimas yra, kur negrai
nužudo baltuosius. Mūsų mies-
to centro krautuvėse ir įstai-
gose veikia kasdieninis atsitiki-
mas yra išprievartavimai ir
apiplėšimai. Vietos kunigai,
kurie mato visas blogybes Mis-
sissippi, ne žodžių nepasmer-
kė tų prievartavimų ir žmog-
žudysčių.

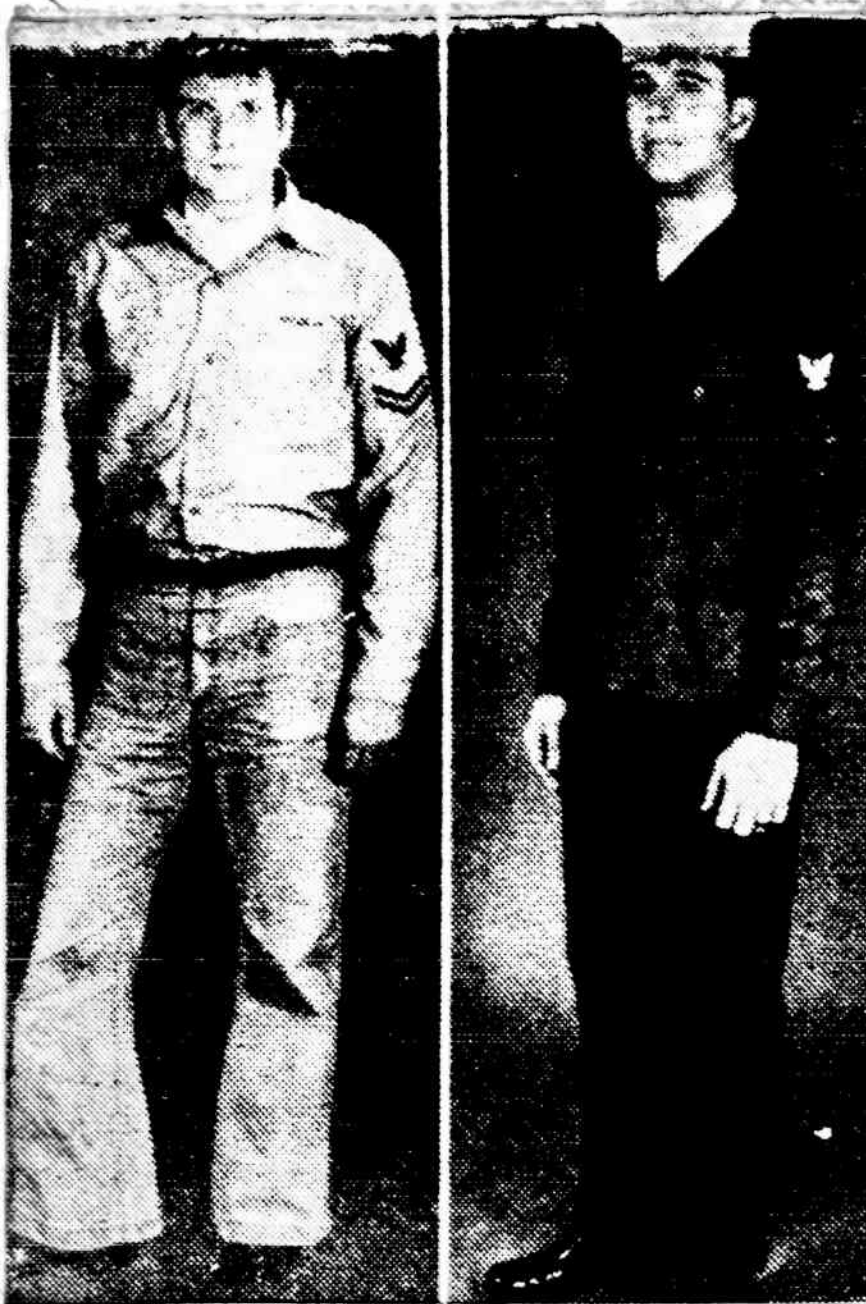
Pats JAV prezidentas rado
reikalinga pasiųsti FBI ištirti
nužudymą Mississippi. Jei
negras Mississippi yra reikalin-
gas FBI protekcijos, aš ma-
nau, kad baltieji Gary pilie-
čiai taip pat yra verti tos privi-
legijos, kad FBI ištirtų ir ap-
saugotų.

Balto žmogaus nužudymas
Gary yra tiek pat smerktinas,
kaip ir juodo Mississippi. Visa
bėda, kad mūsų televizijos
tinklai, laikraščiai ir liberalai
kitais mato.

NUOVADOJE

Į policijos nuovadą užėjęs žmo-
gas paprašė norįs pamatyti ka-
pitoną.

Naujai priimtas sekretorius
sąžiningai atsakė, kad kapitono
dabar nėra ir kad žmogus pa-
likto savo pirštų nuospaudus.

JAV karo laivyne įvesta nauja darbo uniforma — dešinėje — pa-
keis anksčiau buvusią (kairėje). Naujos kelnės nebeturi plačių ga-
ly, o marškinų priekyje vietos sagų yra "ziperis".

MEDICINOS PAŽANGA

— Gydytojai, ką jūs man pa-
tarsite nuo nemigos?

— Išgerkite prieš miegą stik-
linę pieno ir suvalgykite sutrin-
tą obuolį.

— Atleiskite, bet lygiai prieš
šešis mėnesius jūs man iš viso
uždraudėte valgyti prieš miegą.

— Teisingai, bet jūs užmir-
šote, kad per tą laiką medicina
padarė milžinišką šuolį į priekį.

SKOLA

Draugas draugui paskolino
dešimtine. Po kurio laiko gauna
laišką, kuriame parašyta: "Mie-
las Stasy, rašau tau, kad žino-
tum, jog nepamiršau skolos —
tos dešimties žaliukų, kurias pa-
skolinai. Dėkoju už paskolinimą
ir neskubinimą grąžinti, dėlto
šiuo laišku grąžinu visą skolą
su padėka. Tavo draugas Do-
mas. P. S. Beje, pinigų į šį lai-
šką nebegalėjau įdėti, kadangi
voką jau buvau užlipinęs".

● Vedybos yra kaip turnike-
tas: sustabdo vedusiojo cir-
kuliaciją.

MARIJONA STIKLIUS

Mirė 1971 m. birželio 19 d.,
9:20 val. ryto sulaukusi 82 me-
tų amžiaus.

Gimusi Lietuvoje, Briedžių
km., Sintautų vlsč., Šakių ap-
skrityje.

Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko nuliūdę: sesers dukte
Minnie Norwick, jos sūnus
Thomas Norwick, jo žmona
Nancy, jų šeima ir kiti giminės,
draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas P. J. Ri-
diko koplyčioje, 3354 So. Halsted
St., Chicago, Ill.

Antradienį, 9:30 val. ryto bus
lydima iš koplyčios į Sv. Jurgio
parapijos bažnyčią, o po gedu-
lingų pamaldų bus laidojama
Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Marijonos Stiklius
gimines, draugai ir pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvau-
ti laidojimo ir suteikti jai pas-
kutini patarnavimą ir atsisvei-
kinimą.

Nuliūdę lieka: sesers dukte,
jos sūnus ir kiti gimines.

Laidotuvių Direktorius P. J.
Ridikas, tel. 927-1911.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

Didelio skausmo valandoje mylimai žmo-
nai ir motinai

MARIJAI GUDELIENEI

mirus,

Jos vyrui Martynui ir sūnui Ričardui reiškiau
gilų užuojautą drauge liūdėdamas

Dan Kuraitis

A. A.

ANTANUI REPSIUI

mirus,

žmoną Elena, sūnų Rimantą su žmona ir ar-
timuosius nuosirdžiai užjaučia

Liudvikas ir Laima Šmulskščiai

Šis klausimas spaudos konferencijoje aiškiai prezidentui Nixonui nepatiko.

Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS TIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŲNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

Keisti dalykai dedasi Čikagoj

Tokia antraštė Bostono Keleivis paskaičius keletą tikrą "keistų dalykų", įvykių paskutinėmis dienomis Čikagoje. Pav. dėl ko Birželio mėnėjimas šiemet įvyko ne Jaunimo Centre, o šv. Kryžiaus bažnyčioje.

Kodėl Birželio mėnėjimas nebe Jaunimo Centre?

1941 m. birželio mėnesio įvykių prisiminimas turėtų visus lietuvius apjungti, visi bendrai turėtume juos minėti. Deja, ne taip esama Čikagoje.

Visiems seniai buvo žinoma, kad šiemet tokį minėjimą ruošiasi rengti Altos skyrius ir Lietuvos Bendruomenės apygardos valdyba, bet, kai Altos pirm. J. Pakalka nuėjo į Jaunimo centrą salės išnuomoti, patyrė, kad ji jau išnuomota ne tik šeštadieniui, bet ir sekmadieniui. Vadinasi, padaryta taip, kad kas kitas nebūtų turėjęs vietos tokiam minėjimui surengti.

Altai ir Bendruomenė, teko ieškoti kitos vietos minėjimui. Ji buvo rasta šv. Kryžiaus parapijos salėje, 4557 So. Wood St.

Kad civiliai pasirašė — negalima tylėti

Kitas keistas įvykis — vyskupo V. Brizgio, 10 kunigų, Romos Katalikų federacijos pirm. dr. J. Jeromes, Ateitininkų senatorių skyriaus pirm. dr. B. Miniataitės, A. Brazio ir L. Simučio "Drauge" gegužės 28 d. paskelbtas pareiškimas šv. Kazimiero lietuvių kapinių reikalui.

Jame tarp kitko sakoma: "Mes palaikome Kardinolą ir kapinių vadovybę jų pastangoje išlaikyti ir apsaugoti lietuvių ir katalikų tradicijas".

Jei tą pareiškimą būtų pasirašė vyskupas ir kunigai, neverta būtų dėl jo ne žodžio pasakyti, — juk jie privalo būti paklusnūs savo vyresnybei. Bet kai ten yra ir pasauliečių parašai, — negalima jo nutylėti.

Automobiliai ilgai dar terš mūsų orą

Du Chrysler korporacijos pareigūnai liudydami Chicago miesto tarybos komitete

aplinkos svarumui saugoti pareiškė, kad automobilių gamintojai gali patenkinti federalinius teršimo kontrolės reikalavimus 1975 metais, bet ne gali patenkinti 1976 metams nustatytų standartų.

Federaliniai Clean Air Act 1970 metų nuostatai reikalauja, kad automobiliai 1975 metais anglies viendegio dujų ir anglies dvidegio dujų skleidimą sumažintų 90 nuošimčiais nuo 1970 metų, azotų junginių 90 nuošimčiais nuo 1971 metų.

Chrysler korporacijos viceprezidentas Sidney Terry ir inžinierius Charles Heinen pasakė, kad neanksčiau kaip 1980 metais galima tikėtis automobiliams naujo motoro, kuris pavaduotų dabartinius motorus. Esą jei miestas norės kontroliuoti automobilių leidžiamas dujas, tai turės daugelyje viešųjų įstaigų inspekcijas, kurių kiekviena — kaštuos po \$100,000 ir pareikalaus daug ištrėnuoto personalo.

Kapai Brazilijoje

Pavyzdys, kaip iš kapinių pasidaryti daugiau pelno

Brooklyno pranciškonų Darbininke eina serija straipsnių iš dr. Henriko Armono kelionių po Pietų Ameriką. Birželio 2 d. laidojo jis taip rašo apie kapus Brazilijoje:

Mirusiųjų žmonių palaikai viešose miesto kapinėse laikomi tik tam tikrus metus, o po to laikui mirusiųjų giminės ar artimieji gauna įspėjimą, kūnus iškasiti ir dėti kur nori. Jeigu dėl kurių nors priežasčių tai neatliekama, lavonas yra iškasamas valdžios ir išmetamas į jūrą ryklams, tuo užleidžiant vietą naujam mirusiam "nuomininkui" kitiems penkeriems metams.

Reikia pastebėti, kad Brazilijoje yra krikščioniška katalikiška šalis. Gal būtų, Brazilijos pavyzdys, būtų pasektinas kai kurių Chicago kapinių duobkasiams. Juk ekonominiais sumetimais tai dar pelningiau, negu krantai ir kabiniai.

Nereikalingas smalsumas niekam nepadaeda susirasti draugų. V. Lacis

Dr. K. BOBELIS

Altos pirmininkas pristato kongresmaną Edward J. Derwinski, birželio įvykių minėjime, Čikagoje.

Lituanus

The Lithuanian Quarterly 1971 Vol. 17 No.

Gautas šio pavasario pirmasis numeris. Tai rimtas bertaininis akademinių anglų kalba žurnalas, leidžiamas Lituanus Fundacijos, redaguojamas profesorius Antano Klimo (Rochester universitetas) ir Igno K. Skrupskelio (South Karolinos universitetas) administratorius Jonas Kučėnas, techninės redakcijos Zina Markinas.

Tekste: Rimvydo Šilbajorio (Ohio valstybinis universitetas) Lietuvių poetas — savo gimtosios šalies sveitinėjimai ir vaikai. Tai tekstas juo paskaitos, skaitytos Baltistikos Studijų antroje konferencijoje San Jose, Cal., 1970 m. lapkr. 26 — 28 d.

Leono Urbano: Kelionė į pasamono; Aloyzo Barono: Išdegusi pieva ir Valdos Melnagailės (Boston College): Gamta šių dienų latvių poezijoje. Skaityta Baltų literatūros konferencijoje Ohio valstybiniam universitetui 1970 m. sausio 31 d. vasario 1 d. Pabaigoje sąrašas knygų apie lietuvius ir Lietuvą anglų kalba.

Žurnalas 80 psl. su aplanku; gaunamas adresu: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

MOTERISKOS MADOS

(paskutinių 2-jų metų madų apžvalga)

Oi tos mados, mados! Nesamones vienoms, kitiems — jų visas gyvenimas. Ir kaip jos vis keičiasi, sukausi... Paimkime paskutiniąsias madas, vadinamas "hot pants". Geras išradimas, ar ne? Po to visų ilgų sijos, vyrams širdį pradžina. Tik svarbu kas jas nesioja. Storoms tikrai netinka.

O tie ilgi sijonai, kaip jie visiems patinka? Moterim —

nauja mada, tai ir patinka. O vyrams... širdį slepia. Labai romantiški, senovę primena tie ilgi rūbai. Baisi nuodėmė — gražias kojas niekas nemato.

Kelnės yra geriausia naujoji mada. Patogios ir gražiai atrodo. Visur jos dabar dėvimos, net ir operon eina.

Cia tik kelios mados paminėtos. Per visus amžius mados keitėsi ir keisis toliau. Vis bus įdomi kalba apie jas kalbėti.

Guoda Jelionytė VII a kl.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
EXECUTIVE SECRETARY
New modern office. Typing and shorthand ability. Benefits.
GRAY MACHINERY CO., INC.
Wheeling, Illinois
537-7700

TRUMP AI

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus vadovybė (Dr. J. B. Jerome, filmų programos pirmininkas) praneša, kad birželio 28 d. 8 val. vakaro muziejaus patalpose bus rodomi filmai: "Viduramžiai", "Viduramžių kultūros Europoje". "Viduramžiuose" feodalizmo įsigalėjimas". Šis filmas apima 4 šimt. Romos imperiją iki kryžiuočių laikų. Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami atsilankyti. Ten pat tebevyksta Stacia Lukošienės tapybos paroda.

— Daiva Valaitytė Marquette Parko lietuvių parap. mokyklos mokinė, už gerą mokymąsi, pavyzdinę elę ir patriotines nuotaikas gavo šiemetinį Amerikos Legiono Deksnis — Keenan VFW posto pažymėjimą. Specialioje sueigoje posto būstinėje jį įteikė Rita Kėskaitė, kuri tokį pažymėjimą gavo pernai metais.

— Dorothy Ročkaitis yra išrinkta koordinatorė organizacijų komiteto, kuris liepos 3 — 5 dienomis Wentworth ir Hale parkuose ruošia įvairius parengimus, sporto žaidynes taip pat meno ir literatūros paržybas jaunimui. Ji yra 23-čio wardo Demokratų organizatorė.

— Inž. Albertas Vengris yra IV-sios Dainų šventės Lėšų telkimo komisijos pirmininkas. Kostas Dočkus yra Vykdomojo komiteto išdinininkas.

— Shedd akvariume, prie 12-tos ir Lake Shore Dr., yra įrengtas miniatiūrinis Karibų jūros koralinių augalų salynas su 1000 įvairių rūšių žuvimis jame.

— Sen. Frank D. Savickas (D-27) savo pareikime spaudai kritikuoja Gub. Ogilvie administraciją dėl planavimo parduoti valstijos mokyklų pastatų už 20 mil. dolerių. Po to reikėtų išleisti nuomoms po 1.8 mil. dol. kas metai, o ateityje statant ar perkant tokius pastatus, reiktų sumokėti dvigubai daugiau, užkraunant tai ateities mokesčių mokėtojams.

— Vasario 16 gimnazija prašo tėvus, kurie savo vaikus į ją leis ateinančiais mokslo metais, atsistų jų išėto mokslo pažymėjimų fotokopijas iki š. m. rugpjūčio 1. Mokslo prasišėda rugsėjo 6 d.

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's. Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead out.

Please! Only you can prevent forest fires

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui	REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
---	---

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
L. RUDIS
Tel. CL 4-1050

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išimokėlimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5580

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm, Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-7775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

RECEPTIONIST — TYPIST
Personable, attractive, intelligent girl to handle Call — Director.
Must be better than average typist, have figure aptitude and good telephone and receptionist abilities.
CALL
272-4000
MR. MADDEN

SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

LAIKAS DABAR!
DU PELNINGI MŪRAI apie \$17,000 pajamų metams, Brighton Parke. Kaina \$50,000.
4 KAMB. PUKIS MEDINIS, naujas šild., garžas, arti parko. Kaina \$13,800.
6 KAMB. 15 METU MŪRAS, centr. vėsinimas, garžas. Prie 55-tos už Pulaski. \$26,800.
2 BUTU MŪRINIS, 4 ir 5 kamb., 2 autom. garžas, Marquette Parke. \$26,500.
5 BUTU GELSVAS MŪRAS — 2x5, 2x3 ir 1x4 kamb., vnt. \$7,000 pajamų, du blokai nuo parko. \$47,000.
1 1/2 AUKSTO 20 metų mūras. Gražus 2 butai, uždari pušų portai, naujas stogas, garzu šildymas, 2 auto garžas, platus sklypas, arti mūrų. Našlė neužrašo — \$33,500.
SKONINGAI MODERNUS 7 kambarių mūras ir 2 auto garžas. Tvarka, tvarka ir graži gatvė arti ofiso. \$29,900.
Prie BAŽNYČIOS ir vienuolyno dviejų butų 30 pėdų sklypas už \$10,900.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pastogė, centrinis šildymas, garžas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41 meta ir Campbell.
PUKIS BUNGALOW, įrengtas sklenas, garžas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Juddi vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390

10 BUTU, mūras, alum. langai, šil. garzu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
6 1/2 KAMB. 18 metų mūr. šil. garzu, įrengtas rūšys, 2 1/2 vonios, 2 autom. garžas. Apylinkė 68-tos ir Pulaski. \$26,900.
1 1/2 AUKSTO 12 metų mūrinis. Šiluma garzu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūšys, 2 auto garžas, beveik dviejus sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma garzu, aluminijaus langai, 2 automobilių garžas, Marquette Parke. Tik \$28,900.
3 MEGAMU apyngaus mūras. Šiluma garzu, aluminijaus langai, centrinis vėsinimas, 2 automobilių garžas, 71-mos ir Troy apylinkėje. \$29,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BIG FAMILY ONLY
1424 No. MASSASSOIT (5734 West)
5 bedroom brick, 3 baths, H. W. beat. Finished basement, 2 car garage. New carpet, very clean. 1 block to church and school. Owner.
237-0636

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visus rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

BUTU NUOMAVIMAS
SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas, Ivaizis draudimai.

BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542